Nr. 17. **Warszawa, dnia 2 listopada 1931 r.** **Rok XIV.**

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł. **Cena egzemplarza 1 zł.**

Prenumeratę należy wpłacać na konto P. K. O. **Nr. 30-400** „Centralna Księgowość Ministerstwa Skarbu“, zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn.“

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.
Adres Administracji: Komisarjat Rządu, ul. Senatorska Nr. 12. Telef. 696-87.

TREŚĆ:

I. Przedruki z Dziennika Ustaw R. P. Nr. 92 i 95 . . . . str. 594

Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych i Skarbu z dnia 3 października 1931 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Przemysłu i Handlu, Sprawiedliwości, oraz Poczt i Telegrafów w sprawie wykonania ustawy o Państwowym Funduszu Drogowym . . . . „ 594

II. Przedruki z Monitora Polskiego Nr. Nr. 239—252. . . . . „ 600

V. Zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych . . . . „ 601

Poz. 285 — Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie zmiany niektórych postanowień rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 24 kwietnia 1931 r. o organizacji szkół Policji Państwowej . . . . . . „ 601

VI. Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. Nr. 179 — 186 . . . „ 601

Poz. 286 — Okólnik Nr. **179** z dnia 15 października 1931 r. w sprawie konwersji pożyczek krótkoterminowych z komunalnego funduszu pożyczkowo-zapomogowego na pożyczki długoterminowe . . . . „ 601

287 — Okólnik Nr. **180** z dnia 17 października 1931 r. o egzekucji grzywien przez kierowników miejscowych urzędów miar w trybie art. 9 rozp. o postęp przymusowem . . . . „ 603

288 — Okólnik Nr. **181** z dnia 17 października 1931 r. w sprawie nadzwyczajnego łagodzenia kary z § 266 U. K. z r. 1852 i z art. 53a K. K. z r. 1903. . . . „ 603

289 — Okólnik Nr. **182** z dnia 22 października 1931 r. o przepisach kancelaryjnych dla urzędów wojewódzkich. . . . . „ 606

290 — Okólnik Nr. **183** z dnia 23 października 1931 r. w sprawie wniosków poselskich. „ 613

291 — Okólnik Nr. **184** z dn. 26 października 1931 r. o zaliczeniu służby wojskowej do wysługi emerytalnej . . . . „ 614

292 — Okólnik Nr. **185** z dn. 28 października 1931 r. w sprawie przekazywania organom P. P. obowiązku prowadzenia ewidencji ruchu ludności . . . . „ 614

VII. Pisma okólne Min. Spraw Wewnętrznych . . . . „ 615

Poz. 293 — Pismo Nr. OL. **3794/9** z dn. 22 października 1931 r. o przepisach kancelaryjnych w administracji publicznej. . . . . „ 615

294 — Pismo Nr. Wojsk. 1571/1 z dn. 22 października 1931 r. o Szkole Chemji w Mulhouse — odroczenie służby wojskowej. . . . . „ 616

I.

Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

---

z 16 października Nr. 92 Rok 1931

Poz. 714. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 października 1931 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 kwietnia 1929 r. w sprawie ustalenia warunków, wymaganych dla uzyskania stopnia podporucznika w rezerwie Marynarki Wojennej.

Poz. 715. Rozporządzenie Ministra Reform Rolnych z dnia 2 października 1931 r. w sprawie zmian w rozporządzeniu z dnia 15 stycznia 1931 r. o ustaleniu siedzib i właściwości terytorjalnej powiatowych urzędów ziemskich.

Poz. 716. Rozporządzenie Ministrów Robót Publicznych i Skarbu z dnia 3 października 1931 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Przemysłu i Handlu, Sprawiedliwości, oraz Poczt i Telegrafów w sprawie wykonania ustawy o Państwowym Funduszu Drogowym.

Na podstawie artykułów: 14 ust. 2, 16 ust. 4, 18 ust. 3 oraz art. 23 ustawy z dnia 3 lutego 1931 r. o Państwowym Funduszu Drogowym (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 81) zarządza się co następuje:

Rozdział I.

Postanowienia ogólne.

§ 1. Artykuły powołane w niniejszem rozporządzeniu bez bliższego określenia oznaczają artykuły ustawy z dnia 3 lutego 1931 r. o Państwowym Funduszu Drogowym (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 81).

Paragrafy powołane w niniejszem rozporządzeniu bez bliższego określenia oznaczają paragrafy niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Dochody Funduszu z opłat (art. 2 p. 1, 2 i 4) i z kar orzeczonych przez władze wymiarowe (art. 21) wpływać będą do Pocztowej Kasy Oszczędności na specjalne konta czekowe władz wymiarowych (art. 14) stanowiące pomocnicze konta właściwych urzędów wojewódzkich.

Dochody Funduszu z grzywien (art. 2 p. 3) orzeczonych przez władze administracyjne wpływać będą do Pocztowej Kasy Oszczędności na specjalne konta czekowe właściwych urzędów wojewódzkich.

Sumy wpływające na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego przelewać będzie Pocztowa Kasa Oszczędności na konto Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu w piętnastym dniu każdego miesiąca w ogólnych sumach sald na kontach poszczególnych urzędów wojewódzkich.

Niezależnie od miesięcznych przelewów przelewać będzie Pocztowa Kasa Oszczędności na Konto Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu z końcem okresu budżetowego wszystkie wpływy do końca roku budżetowego zarachowane przez Pocztową Kasę Oszczędności po ostatnim przelewie (po 15 marca).

Przelewane przez Pocztową Kasę Oszczędności wpływy Centralna Księgowość Ministerstwa Skarbu zarachowywać będzie na fundusz specjalny pod nazwą: „Państwowy Fundusz Drogowy".

Dochody z dotacyj (art. 2 p. 5), z pożyczek (art. 3) oraz grzywny orzeczone przez sądy w wypadku skierowania sprawy na drogę sądową wpływać będą do Pocztowej Kasy Oszczędności na Konto Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu na ten sam Fundusz specjalny: „Państwowy Fundusz Drogowy".

§ 3. Magistraty miast (zarządy gmin miejskich) i wydziały powiatowe (art. 14) przesyłać będą właściwym urzędom wojewódzkim w ciągu piętnastu dni po upływie kwartału wykazy zawierające dane co do wymierzonych opłat, uiszczeń i zaległości zestawione według rodzaju opłat. Na podstawie tych wykazów i otrzymywanych z Pocztowej Kasy Oszczędności dowodów wpłat (§ 47) prowadzić będą urzędy wojewódzkie ogólną kontrolę dochodów opłat według odnośnych pozycyj budżetu Funduszu.

§ 4. Sprawozdanie roczne (art. 4 ust. 4) Państwowego Funduszu Drogowego będzie obejmować:

1) pozostałość (saldo) Funduszu z ubiegłego roku;
2) wykaz dochodów (wpływów) Funduszu według pozycyj budżetu;
3) wykaz wydatków Funduszu według pozycyj budżetu;
4) pozostałość Funduszu na następny okres budżetowy;
5) porównanie rzeczywistych wyników z kwotami budżetowemi;
6) początkowe i końcowe zaległości czynne i bierne.
7) sprawozdanie z gospodarki za odnośny okres budżetowy zawierające w zarysie opis wykonanych robót.

Rozdział II.

Wymiar i pobór opłat wpływających do Państwowego Funduszu Drogowego.

I. Opłaty od pojazdów mechanicznych (art. 6).

§ 5. Opłacie podlegają pojazdy mechaniczne zaopatrzone w dowód rejestracyjny i znaki rejestracyjne.

Opłacie nie podlegają pojazdy wymienione w art. 10.

Pojazdy instytucyj i zakładów użyteczności publicznej (art. 10 p. 4), do których zalicza się także pojazdy kas chorych, są wolne od opłaty, o ile ich niezbędność dla działalności tych instytucyj, względnie zakładów, zostanie stwierdzona przez właściwą powiatową władzę administracji ogólnej.

Pojazdy własne drogowego personelu technicznego są wolne od opłaty, o ile przełożona władza służbowa posiadacza pojazdu zaświadczy, że są one używane do objazdów służbowych.

§ 6. Obowiązek płacenia opłaty powstaje z chwilą dopuszczenia pojazdu do ruchu, t. j. z chwilą uzyskania dowodu rejestracyjnego i znaków rejestracyjnych, a ustaje po wycofaniu pojazdu; wycofanie pojazdu z ruchu następuje bądź to z dniem złożenia u powiatowej władzy administracji ogólnej dowodu rejestracyjnego i znaków rejestracyjnych, bądź też z dniem odebrania przez wojewódzką władzę administracji ogólnej dowodu rejestracyjnego i znaków rejestracyjnych.

§ 7. Wymiar opłaty będzie oparty na danych zebranych przez wojewódzką władzę administracji ogólnej, zapisanych w specjalnych rejestrach.

W tym celu urzędy wojewódzkie obowiązane są przesyłać właściwym magistratom (zarządom gmin miejskich) i wydziałom powiatowym w ciągu dziesięciu pierwszych dni każdego miesiąca wykazy zarejestrowanych w poprzednim miesiącu pojazdów, według wzoru Nr. 1, dołączonego do niniejszego rozporządzenia.

W mieście Warszawie wykazy pojazdów zarejestrowanych przesyła Komisarjat Rządu Magistratowi m. st. Warszawy. W wykazach tych powinny być uwzględnione wszelkie dane istotne dla wymiaru opłaty.

Na podstawie tych wykazów magistraty (zarządy gmin miejskich) i wydziały powiatowe prowadzić będą ogólny rejestr pojazdów według wzoru Nr. 2, dołączonego do niniejszego rozporządzenia i odnotowywać w nim wszelkie zmiany.

Przy pojazdach zwolnionych od opłaty powinien być podany powód zwolnienia.

§ 8. Opłata wymierzana jest jednorazowo za cały rok budżetowy (od 1 kwietnia do 31 marca), a płatna w czterech ratach kwartalnych zgóry.

Urząd wojewódzki jednak może zezwolić na uiszczanie powyższej opłaty w ratach miesięcznych.

Jeżeli obowiązek płacenia opłaty powstał w ciągu roku budżetowego, opłatę wymierza się od dnia w którym powstał obowiązek płacenia opłaty do końca tegoż roku budżetowego.

§ 9. Po dokonaniu wymiaru władza wymiarowa obowiązana jest rozesłać płatnikom nakazy płatnicze, w których należy podać podstawę wymiaru, wysokość opłaty i termin płatności oraz objaśnienie o przysługujących płatnikom środkach prawnych.

Rozesłanie nakazów płatniczych powinno być ukończone na piętnaście dni przed terminem, w którym płatnik powinien uiścić pierwszą ratę opłaty (§ 10).

§ 10. Termin uiszczenia przypadającej raty opłaty upływa z pierwszym dniem tego kwartału, za który dana rata przypada. Jednocześnie z opłatą za kwartał następujący po dopuszczeniu pojazdu do ruchu powinna być uiszczana opłata, za okres czasu poprzedzający ten kwartał, licząc od dnia, w którym powstał obowiązek płacenia opłaty.

2. Opłata od pojazdów mechanicznych i konnych, używanych do zarobkowego przewozu towarów przez przedsiębiostwa przewozowe na określonych szlakach (art. 8).

§ 11. Opłacie podlegają pojazdy wymienione w art. 8 z chwilą rozpoczęcia przez przedsiębiorstwo przewozowe zarobkowego przewozu towarów; obowiązek uiszczania opłaty ustaje po zaniechaniu wykonywania przewozu.

§ 12. Obowiązkowi płacenia opłaty nie podlegają pojazdy mechaniczne i konne używane do przewozu własnych towarów przedsiębiorstwa.

Również nie podlegają obowiązkowi uiszczenia opłaty pojazdy wynajmowane doraźnie za zapłatę (np. wynajem furmanek przez gospodarzy rolnych).

§ 13. Władze przemysłowe I instancji obowiązane są przesyłać właściwym magistratom (zarządom gmin miejskich) i wydziałom powiatowym (art. 14) w ciągu pierwszych dziesięciu dni każdego miesiąca za ubiegły miesiąc wykaz zgłoszonych u nich przedsiębiorstw przewozowych i osób używających pojazdów mechanicznych i konnych do zarobkowego przewozu towarów na określonych szlakach poza miejscem siedziby przedsiębiorstwa lub stałego miejsca zamieszkania właściciela pojazdu. W tym samym terminie władze przemysłowe powinny również przesyłać zawiadomienia o przedsiębiorstwach i osobach, które zgłosiły zaniechanie przewozu.

§ 14. Przedsiębiorstwa przewozowe i osoby wymienione w poprzednim paragrafie obowiązane są złożyć na żądanie magistratów (zarządów gmin miejskich) i wydziałów powiatowych w terminach przez nie określonych deklaracje zawierające dane co do rodzaju przedsiębiorstw, określonych szlaków kursowania oraz ilości i rodzaju pojazdów.

Wzory deklaracyj Nr. 3 i 4 osobne dla przedsiębiorstw używających pojazdów mechanicznych, a osobne dla pojazdów konnych podane są w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

§ 15. Magistraty (zarządy gmin miejskich) i wydziały powiatowe obowiązane są prowadzić rejestr pojazdów mechanicznych i konnych wymienionych w § 13 według wzoru Nr. 5, dołączonego do niniejszego rozporządzenia.

§ 16. Opłata może być pobierana w dwojakiej formie, mianowicie: od faktycznie wykonanych tonno-kilometrów, albo w formie ryczałtu.

§ 17. Opłatę od faktycznie wykonanych tonno-kilometrów pobiera się tylko od tych przedsiębiorstw przewozowych, które prowadzą prawidłowe księgi handlowe.

Przedsiębiorstwa przewozowe zamierzające uiszczać opłatę w powyższej formie, powinny opłatę od ilości faktycznie wykonanych tonno-kilometrów w kwartale uiścić w ciągu czternastu dni po upływie kwartału, na specjalne konto właściwej władzy wymiarowej zapomocą blankietu nadawczego P. K. O. opisanego w § 47. W tym samym terminie są one obowiązane przesłać władzy wymiarowej wyciąg z ksiąg handlowych co do wykonanych przewozów z obliczeniem uiszczonej opłaty.

Przedsiębiorstwom wymienionym w ustępie pierwszym może być na ich prośbę wymierzona opłata ryczałtowa (§ 18).

§ 18. Opłata ryczałtowa wymierzana jest jednorazowo za cały rok budżetowy, a płatna w czterech ratach kwartalnych zgóry.

Urząd wojewódzki jednak może zezwolić na uiszczanie powyższej opłaty w ratach miesięcznych.

Jeżeli obowiązek płacenia opłaty powstał w ciągu roku budżetowego, opłatę wymierza się od dnia rozpoczęcia przez przedsiębiorstwo zarobkowego przewozu towarów do końca tegoż roku budżetowego.

Na prośbę przedsiębiorstwa przewozowego może wojewódzka władza administracji ogólnej, zezwolić przedsiębiorcy w ciągu roku budżetowego na przejście od najbliższego kwartału z opłaty ryczałtowej na opłatę od faktycznie wykonanych tonno-kilometrów i naodwrót.

§ 19. Przy obliczaniu ryczałtowej opłaty należy mieć na względzie:

a) tonaż pojazdu mechanicznego, względnie siłę nośną pojazdu konnego,
b) ilość kilometrów jaką przechodzi pojazd mechaniczny, względnie pojazd konny w ciągu okresu wymiarowego,
c) ilość dni pracy w zależności od miejscowych warunków,
d) warunki terytorjalne,
e) techniczne właściwości poszczególnych typów pojazdów mechanicznych, oraz amortyzację wkładów.

Ministerstwo Robót Publicznych wyda szczegółową instrukcję co do sposobu obliczania ryczałtu na przedstawionych wyżej zasadach.

§ 20. Postanowienia §§ 9 i 10 co do obowiązku i terminu rozesłania nakazów płatniczych i co do terminów uiszczania przypadających rat opłaty mają odpowiednie zastosowanie do opłaty zryczałtowanej wymienionej w art. 8.

§ 21. W wypadkach przerw w komunikacji spowodowanych siłą wyższą, jako to wskutek zasp śnieżnych, zerwania mostów, przełomów wiosennych, roztopów i t. p., mogą być przyznane ulgi w ryczałtowej opłacie w formie obniżenia jej wysokości, względnie odpisania opłaty.

Podania o ulgi należy składać u władzy wymiarowej, która prześle je wraz ze swoją opinją do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej do decyzji.

3. Opłata od biletów za przejazd pojazdem mechanicznym (art. 18).

§ 22. Obowiązek płacenia opłaty od biletów odnosi się do tych pojazdów mechanicznych, w których za przejazd osób poza obszarem jednej gminy pobierane są należności za zajmowane miejsca.

Obowiązek płacenia opłaty ciąży na przedsiębiorcy utrzymującym komunikację pojazdami mechanicznemi. Obowiązek płacenia opłaty powstaje z chwilą rozpoczęcia przewozu osób, a ustaje po zaniechaniu wykonywania przewozu.

§ 23. Opłatę wymierza się i pobiera według miejsca stałego postoju pojazdu, a jeżeli miejsca stałego postoju ustalić się nie da — według miejsca stałego zamieszkania posiadacza pojazdu.

§ 24. Wymiar i pobór opłaty uskuteczniają organy wymienione w art. 14.

§ 25. Urzędy wojewódzkie obowiązane są bezzwłocznie po otrzymaniu zawiadomień o rozpoczęciu ruchu pojazdów mechanicznych przesyłać właściwym władzom wymiarowym dane potrzebne do wymiaru opłaty.

Zawiadomienia o rozpoczęciu ruchu pojazdów mechanicznych posiadających miejsce stałego postoju w m. Warszawie przesyła Komisarjat Rządu Magistratowi m. st. Warszawy.

Pozatem władze wymiarowe mogą w miarę potrzeby żądać od posiadaczy pojazdów po-

trzebnych danych i dowodów mających znaczenie dla wymiaru opłaty.

Na podstawie tych danych władze wymiarowe prowadzić będą ogólny rejestr pojazdów wymienionych w § 22 według wzoru Nr. 6, dołączonego do niniejszego rozporządzenia.

§ 26. Opłata może być pobierana w dwojakiej formie, mianowicie: albo od ceny rzeczywiście sprzedanych biletów, albo w formie ryczałtu.

Pod ceną biletu rozumieć należy wysokość pobieranej przez przedsiębiorcę należności za przejazd pojazdem mechanicznym bez opłaty na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego, ustanowionej art. 18.

§ 27. Przedsiębiorstwa przewozowe zamierzające uiszczać opłatę na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego od rzeczywiście sprzedanych biletów obowiązane są zaopatrywać się w bilety ustalonego typu, których wzór i nakład przygotuje Ministerstwo Robót Publicznych.

Bilety nabywać należy w urzędach wojewódzkich lub upoważnionych przez nie władz wymiarowych (art. 14), za cenę równą opłacie na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego, przypadającej od ceny biletu za przejazd pojazdem mechanicznym, wraz ze zwrotem kosztu druku. Należność winna być uiszczona na specjalne konto właściwej władzy wymiarowej zapomocą blankietu nadawczego P. K. O., opisanego w § 47.

Urzędy wojewódzkie oraz upoważnione przez nie władze wymiarowe obowiązane są prowadzić ogólną księgę obrotów biletami, oraz księgę kontroli biletów wydanych poszczególnym przedsiębiorstwom.

§ 28. W każdym autobusie na widocznem miejscu powinny być wywieszone czytelne tablice, poświadczone przez powiatowe władze administracji ogólnej, wskazujące ceny biletów podług zgłoszonej przez przedsiębiorcę taryfy oraz przypadające opłaty na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego od tych biletów na wszystkich odcinkach danej linji autobusowej.

Ponadto powinna być w każdym autobusie wywieszona na widocznem miejscu tablica, zawierająca pouczenie, że wolno używać tylko biletów ustalonego typu (§ 27) oraz przedruk postanowień §§ 29 i 30.

O ile dane przedsiębiorstwo uiszcza opłatę nie od biletów rzeczywiście sprzedanych, a w formie ryczałtu, winno być o tem wewnątrz autobusu wywieszone odpowiednie zaświadczenie powiatowej władzy administracji ogólnej.

§ 29. Wydający bilety ustalonego typu (§ 27) powinien je skasować.

Pasażerowie powinni takie skasowane bilety zatrzymać w czasie przejazdu i okazywać na żądanie zaprzysiężonej służby drogowej, oraz upoważnionych organów władz wymiarowych i poborowych.

§ 30. Przedsiębiorstwom przewozowym uiszczającym opłatę od rzeczywiście sprzedanych biletów nie wolno używać innych biletów niż wskazane w § 27-ym, ani dopuszczać do jazdy bez biletów; pasażerom takich przedsiębiorstw nie wolno jeździć bez biletów lub za biletami nieważnemi.

§ 31. Opłata ryczałtowa wymierzana jest na prośbę przedsiębiorcy, jednorazowo za cały rok budżetowy, a płatna w ratach miesięcznych zdołu.

Jeżeli obowiązek płacenia opłaty powstał w ciągu roku budżetowego, opłatę oblicza się od dnia rozpoczęcia przez przedsiębiorstwo zarobkowego przewozu osób do końca tegoż roku budżetowego.

Na prośbę przedsiębiorstwa przewozowego można zezwolić przedsiębiorcy w ciągu roku budżetowego na przejście od najbliższego kwartału z opłaty ryczałtowej na opłatę od faktycznie sprzedanych biletów i naodwrót.

Wspomniane w ustępach pierwszym i trzecim prośby należy wnieść do właściwego urzędu wojewódzkiego.

§ 32. Przy obliczaniu opłaty ryczałtowej należy mieć na względzie:

a) cenę biletu za przejazd między krańcowemi punktami linji przewozowej,
b) ilość miejsc w pojeździe mechanicznym przeznaczonych dla pasażerów,
c) ilość kursów na dobę pomiędzy krańcowemi punktami linji przewozowej, liczonych tak w jednym jak i w odwrotnym kierunku (wyjazdowych i powrotnych),
d) frekwencję pasażerów według sezonów,
e) warunki terytorjalne,
f) techniczne właściwości poszczególnych typów pojazdów mechanicznych, oraz amortyzację wkładów.

Minister Robót Publicznych wyda szczegółową instrukcję co do sposobu obliczania ryczałtu na przedstawionych wyżej zasadach.

§ 33. Jeżeli przedsiębiorstwo uprawia przewozy na pewnej linji między krańcowemi punktami tej linji, a ponadto między niektóremi punktami na odcinku tej linji, opłatę ryczałtową oblicza się jako sumę opłat zryczałtowanej opłaty na całej linji i na odcinku linji.

§ 34. Po dokonaniu wymiaru władza wymiarowa obowiązana jest rozesłać płatnikom nakazy płatnicze, w których należy podać podstawę wymiaru, wysokość opłaty i termin płatności oraz objaśnienie o przysługujących płatnikom środkach prawnych.

Rozesłanie nakazów płatniczych powinno być ukończone na pietnaście dni przed terminem, w którym płatnik powinien uiścić pierwszą ratę opłaty (§ 31).

§ 35. Do odwołań w sprawie wymiaru opłaty ma zastosowanie przepis art. 15.

§ 36. Postanowienia § 21 co do stosowania ulg mają również zastosowanie w sprawach odnoszących się do ulg w ryczałtowej opłacie od biletów.

4. Opłaty od reklam (art. 19).

§ 37. Opłacie podlegają wszelkie reklamy umieszczane, wywieszane lub wyświetlane poza granicami administracyjnemi miast wzdłuż dróg publicznych.

Obowiązek płacenia opłaty powstaje z pierwszym dniem następnego miesiąca po ustawieniu reklamy, a ustaje po usunięciu reklamy.

§ 38. Opłata roczna wynosi:

1) od reklam podających adresy stacyj benzynowych, warsztatów naprawy pojazdów mechanicznych, składów części zamiennych pojazdów mechanicznych tudzież od reklam towarzystw turystycznych zależnie od zajmowanych przez te reklamy powierzchni od każdego metra kwadratowego:
   przy powierzchni do 2 m^2 po 10 zł.
   przy powierzchni ponad 2 m^2 po 15 zł.
2) od innych reklam po 25 zł.

Reklamy o powierzchni mniejszej od 1 m^2 podlegają opłacie jak reklamy o powierzchni całego 1 m^2.

Powyżej 1 m^2 przy obliczeniu powierzchni nie uwzględnia się ułamka mniejszego niż 0,5 m^2, a ułamek 0,5 m^2 i wyższy liczy się za 1 m^2.

§ 39. Zarządy drogowe obowiązane są przesyłać właściwym wydziałom powiatowym w ciągu 10 pierwszych dni każdego miesiąca wykazy reklam ustawionych w ciągu poprzedniego miesiąca podlegających opłacie z podaniem ich kategorji (p. 1 i 2 § 38) i wymiarów oraz zawiadamiać je o wszelkich zmianach mających znaczenie dla wymiaru opłaty.

§ 40. Wydziały powiatowe prowadzić będą rejestr reklam podlegających opłacie według wzoru Nr. 7 dołączonego do niniejszego rozporządzenia i odnotowywać w nim wszelkie zmiany.

§ 41. Opłata wymierzana jest przez wydziały powiatowe za cały rok budżetowy.

Jeżeli obowiązek płacenia opłaty powstał w ciągu roku budżetowego, opłatę wymierza się w stosunku rocznym od najbliższego miesiąca po ustawieniu reklamy do końca tegoż roku budżetowego.

§ 42. Przepis § 34 ma analogiczne zastosowanie do opłaty od reklam.

§ 43. Opłatę uiszcza się zgóry jednorazowo za cały rok budżetowy, a w wypadkach, w których obowiązek zapłaty powstał w ciągu roku, jednorazowo za pozostałe miesiące roku w ciągu czternastu dni po doręczeniu nakazu płatniczego.

§ 44. Do odwołań w sprawie wymiaru opłaty ma zastosowanie art. 15.

Rozdział III.

Pobór i zarachowanie opłat oraz wypłata odszkodowania dla władz wymiarowych.

§ 45. Władze wymiarowe prowadzić będą dla każdego rodzaju opłaty osobnej księgi biercze na każdy rok budżetowy według wzoru Nr. 8 stanowiącego załącznik do niniejszego rozporządzenia.

§ 46. Nakazy płatnicze powinny być wystawiane według wzoru Nr. 9, 10, 11 i 12, stanowiących załączniki do niniejszego rozporządzenia.

§ 47. Płatnik uiszcza opłatę przez Pocztową Kasę Oszczędności zapomocą specjalnych blankietów. W tym celu powinny być płatnikom rozesłane w potrzebnej ilości blankiety nadawcze Pocztowej Kasy Oszczędności przeznaczone do wpłacenia należności z tytułu opłat. Blankiety takie również można otrzymywać u władz wymiarowych. Blankiety przeznaczone do uiszczenia opłat składają się z trzech części. Jedna część „potwierdzenie dla wpłacającego“ przeznaczona jest dla płatnika, druga „Dowód wpłaty“ składa się z dwóch odcinków, z których jeden przeznaczony jest dla urzędu wojewódzkiego, a drugi dla władzy wymiarowej i trzecia „Dowód wpisu“ dla Pocztowej Kasy Oszczędności.

§ 48. Uiszczenia w księgach bierczych wpisywać będą władze wymiarowe na podstawie otrzymywanych dowodów wpłaty z Pocztowej Kasy Oszczędności.

§ 49. Opłaty nieuiszczone przez płatników w przepisanych terminach płatności stają się zaległością, która będzie ściągnięta przez zarządy gmin miejskich i wiejskich przymusowo z karami za zwłokę i kosztami egzekucyjnemi.

Zarządy gmin wiejskich ściągają zaległe opłaty na skutek zarządzenia wydziału powiatowego.

Kary za zwłokę należy liczyć począwszy od piętnastego dnia po upływie terminu płatności, a to stosownie do postanowień art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 721) zmienionej częściowo rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 401).

Ściągnięte przymusowo opłaty wraz z karami za zwłokę powinny być płacone przez organa egzekucyjne w ten sam sposób, jak należności z tytułu opłat (§ 47).

Koszty i opłaty egzekucyjne zatrzymuje gmina, która dokonała egzekucji.

§ 50. Kontrola całego postępowania wymiarowego i poborowego należy do właściwych

urzędów wojewódzkich, a w mieście Warszawie do Komisarjatu Rządu.

§ 51. Władze wymiarowe (magistraty, zarządy gmin miejskich i wydziały powiatowe) otrzymują odszkodowania wysokości 5% z sum wpłaconych na rachunek Państwowego Funduszu Drogowego z tytułu opłat, kar za zwłokę oraz odsetek za odroczenie.

Należność wypłaca się po upływie każdego kwartału okresu budżetowego w ciągu następnego miesiąca.

Wysokość odszkodowania oblicza i asygnuje urząd wojewódzki.

Rozdział IV.

Pobieranie grzywien za przekroczenia przepisów porządkowych na drogach publicznych (art. 2 p. 3) oraz kar pieniężnych za przekroczenia przepisów o Państwowym Funduszu Drogowym (art. 21).

§ 52. Kary pieniężne (art. 21) uiszcza się w ten sposób jak należności z tytułu opłat.

§ 53. Grzywny (art. 2. p. 3) orzeczone przez powiatowe władze administracji ogólnej uiszcza płatnik przez Pocztową Kasę Oszczędności zapomocą specjalnych blankietów na konta czekowe właściwych urzędów wojewódzkich. Blankiety te składają się z trzech części: jedna część „Potwierdzenie dla wpłacającego" przeznaczona jest dla płatnika, druga „Dowód wpłaty" składa się z dwóch odcinków, z których jeden przeznaczony jest dla urzędu wojewódzkiego, a drugi dla władzy, która wymierzyła grzywnę i trzecia „Dowód wpisu" dla Pocztowej Kasy Oszczędności.

Do wezwania (art. 54 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnem — Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365) dołączyć powinna władza blankiet nadawczy Pocztowej Kasy Oszczędności według powyższego wzoru.

W ten sam sposób uiszczane będą również grzywny nakładane w postępowaniu karno-administracyjnem nakazowem.

Rozdział V.

Postanowienia przejściowe i końcowe.

§ 54. Przepisy art. 22 ust. 2 pp. 1, 2, 4 i 5 dotyczą pojazdów mechanicznych wymienionych w artykułach 6 i 8 oraz pojazdów konnych wymienionych w art. 8.

§ 55. Opłaty za rejestrację pojazdów mechanicznych uiszczone przed 1 kwietnia 1931 r. za okres od 1 stycznia 1931 r. podlegają zaliczeniu na poczet opłat od pojazdów mechanicznych (art. 6), przypadających do zapłaty w roku 1931/32. Podobnie podlegają zaliczeniu na poczet opłat od pojazdów mechanicznych (art 6) oraz od biletów za przejazd pojazdem mechanicznym (art. 18) opłaty przypadające do zapłaty w roku 1931-32, ewentualnie nadpłaty wynikające z wymiarów, jakie miały miejsce przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia a które wskutek tego rozporządzenia podlegają sprostowaniu.

Zaległości powstałe w uiszczeniu opłat ryczałtowych powinny być uregulowane do dnia 1-go kwietnia 1932 r.

§ 56. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1-go kwietnia 1931 r., z tym jednak wyjątkiem, że postanowienia dotyczące wprowadzenia biletów obowiązują przedsiębiorców od 15 listopada 1931 r.

Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Robót Publicznych i Skarbu z dnia 17 marca 1931 r. w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych, Przemysłu i Handlu, Sprawiedliwości oraz Poczt i Telegrafów (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 150) oraz rozporządzenie tychże Ministrów z dnia 10-go czerwca 1931 r. zmieniające cytowane rozporządzenie z dnia 17 marca 1931 r. w sprawie wykonania ustawy o Państwowym Funduszu Drogowym (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 458) [1]).

Poz. 717. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 października 1931 r. o ponownych wyborach do Sejmu w okręgu Nr. 48.

z 26 października Nr. 93. Rok 1931

Poz. 718. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 21 września 1931 r. o wyznaczeniu instytucji powierniczej dla niemieckich następczych kas oszczędności.

Poz. 719. Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 30 września 1931 r. w sprawie czasowej zmiany opłat za abonament telefoniczny na sieciach eksploatowanych przez Polską Akcyjną Spółkę Telefoniczną.

Poz. 720. Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 10 października 1931 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie ustalenia roku budżetowego przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe".

---

[1]) Załączników nie przedrukowano.

Poz. 721. Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 21 września 1931 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Sprawiedliwości, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa w sprawie „Regulaminu przewozu przesyłek towarowych na kolejach żelaznych".

z 28 października Nr. 94. Rok 1931

Poz. 722. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów oraz Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu, Spraw Zagranicznych i Rolnictwa z dnia 14 października 1931 r. w sprawie wykonania ustawy z dnia 27 lutego 1931 r. o Państwowym Funduszu Eksportowym.

Poz. 723. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 2 października 1931 r. o zmianach w rozporządzeniu z dnia 24 listopada 1927 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 r. o pomiarze morskich statków handlowych.

Poz. 724. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 28 września 1931 r. w sprawie reorganizacji kas chorych.

Poz. 725. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 21 października 1931 r. w sprawie ceł wywozowych.

z 29 października Nr. 95 Rok 1931

Poz. 726. Międzynarodowe porozumienie dotyczące wywozu kości, podpisane w Genewie dn. 11 lipca 1928 r. (Ratyfikowane zgodnie z ustawą z dn. 18 marca 1931 r. — Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 306).

Poz. 727. Oświadczenie rządowe z dnia 19 sierpnia 1931 r. w sprawie złożenia dokumentu ratyfikacyjnego międzynarodowego porozumienia dotyczącego wywozu kości, podpisanego wraz z odnośnym protokółem porozumienia w Genewie dnia 11 lipca 1928 r.

Poz. 728. Międzynarodowe porozumienie dotyczące wywozu skór, podpisane w Genewie dn. 11 lipca 1928 r. (Ratyfikowane zgodnie z ustawą z dnia 18 marca 1931 r. — Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 305).

Poz. 729. Oświadczenie rządowe z dnia 19 sierpnia 1931 r. w sprawie złożenia dokumentu ratyfikacyjnego międzynarodowego porozumienia dotyczącego wywozu skór, podpisanego wraz z odnośnym protokółem porozumienia w Genewie dnia 11 lipca 1928 r.

II.

Przedruki z Monitora Polskiego.

---

z 16 października Nr. 239 Rok 1931

z 17 października Nr. 240 Rok 1931

Poz. 327. Okólnik Ministerstwa Skarbu L. D. IV. 1759/3 31 z dnia 5 października 1931 r., w sprawie zwalniania od cła przedmiotów, przeznaczonych do wyłącznego użytku służbowego obcych urzędów konsularnych.

z 19 października Nr. 241 Rok 1931

Poz. 328. Postanowienie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, ustalające warunki wynagrodzenia za prace akordowe w rolnictwie na terenie województw poznańskiego i pomorskiego na rok służbowy 1931/32 przy kopaniu ziemniaków i buraków cukrowych.

z 20 października Nr. 242 Rok 1931

z 21 października Nr. 243 Rok 1931

Poz. 329. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 5 października 1931 r. o trybie postępowania przy wywozie za zwrotem cła bekonów, szynek, niektórych przetworów mięsnych oraz mięsa wieprzowego, wołowego, cielęcego i baraniego.

z 22 października Nr. 244 Rok 1931

Poz. 330. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 9 października 1931 r. w sprawie amortyzacji pożyczek.

Poz. 331. Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 października 1931 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni.

z 23 października Nr. 245 Rok 1931

Poz. 332. Obwieszczenie Komitetu Likwidacyjnego do spraw b. ros. osób prawnych.

z 24 października Nr. 246 Rok 1931

z 26 października Nr. 247 Rok 1931

z 27 października Nr. 248 Rok 1931

Poz. 333. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 października 1931 roku o utworzeniu urzędu notarjusza w Jędrzejowie w okręgu sądu okręgowego w Kielcach.

z 28 października Nr. 249 Rok 1931

z 29 października Nr. 250 Rok 1931

Poz. 334. Ogłoszenie Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 26 października 1931 r.

z 30 października Nr. 251 Rok 1931

Poz 335. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Niepodległości z mieczami, Krzyża Niepodległości oraz Medalu Niepodległości.

z 31 października Nr. 252 Rok 1931

Poz. 336. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 23 października roku o wartości jednego grama czystego złota.

V.

Zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

285.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Spraw Wewnętrznych

z dnia 16 października 1931 r. w sprawie zmiany niektórych postanowień rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 kwietnia 1931 r. o organizacji szkół Policji Państwowej.

Na podstawie art. 43 ust. 1 i art. 155 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 257) w brzmieniu obwieszczenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 5, poz. 27 z 1931 r.) zarządzam co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 kwietnia 1931 r. o organizacji szkół Policji Państwowej (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 3, poz. 71) ulega następującym zmianom:

1) W § 2 po wyrazach „w Mostach Wielkich“ skreśla się przecinek i wyrazy „w Żyrardowie”.

2) W § 7 po wyrazach „ustala się na“ cyfrę „9“ zastępuje się cyfrą „11”.

3) W § 11 ustęp 1, p. „b“ otrzymuje następujące brzmienie:

„fachowe szkoły dla szeregowych: podinspektor, 5 nadkomisarzy, 16 komisarzy, 3 podkomisarzy, 25 aspirantów i 8 starszych przodowników“.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) Bronisław Pieracki.

VI.

Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

286.

Okólnik Nr. 179

z dnia 15 października 1931 r.

(SF. 6597/1) w sprawie konwersji pożyczek krótkoterminowych z komunalnego funduszu pożyczkowo-zapomogowego na pożyczki długoterminowe.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego).

Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 czerwca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 69, poz. 561) uruchomiony został długoterminowy kredyt pożyczkowy komunalnego funduszu pożyczkowo-zapomogowego.

Według § 2 tegoż rozporządzenia z komunalnego funduszu pożyczkowo - zapomogowego narazie nie będą udzielane nowe pożyczki długoterminowe w gotówce, a jedynie konwertowane pożyczki krótkoterminowe na długoterminowe. Udzielanie gotówkowych pożyczek długoterminowych nastąpi w terminie późniejszym, o czem związki komunalne będą powiadomione osobnem pismem. Do czasu wydania takiego zawiadomienia nadsyłanie podań o udzielenie pożyczek długoterminowych w gotówce jest przedwczesne i podania takie pozostaną bez rozpatrzenia.

Ponieważ z wymienionego funduszu udzielono już pożyczek krótkoterminowych na sumę 14,5 miljonów złotych, a skonwertowane będą mogły być pożyczki tylko na sumę 8 miljonów, przeto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oznajmia, iż

uwzględniane będą przez specjalną komisję przy Polskim Banku Komunalnym podania związków komunalnych o konwersje pożyczek krótkoterminowych na pożyczki długoterminowe przedewszystkiem odpowiadające następującym warunkom:

1. Pożyczka krótkoterminowa udzielona została przed 1 października 1930 r.

2. W podaniu przytoczone zostaną szczegółowe motywy uzasadniające niemożność spłacenia krótkoterminowej pożyczki w terminie wskazanym przez komisję.

3. Do podania dołączony zostanie odpis sprawozdania dokonanej w ciągu ostatniego roku lustracji danego związku komunalnego bądź przez władzę nadzorczą, bądź przez komisję rewizyjną organu uchwalającego przy współudziale rzeczoznawców, bądź też przez rzeczoznawcę Związku Powiatów, względnie Związku Miast.

Do podań o konwersję winny być dołączone następujące dokumenty:

a) uchwala (Sejmiku wzgl. Rady Miejskiej) według załączonego wzoru wraz z odpisem decyzji władzy nadzorczej, zatwierdzającej tę uchwałę,

b) budżet na rok bieżący,

c) sprawozdanie z wykonania budżetu ostatniego roku wraz z zamknięciem (inwentarz i bilans),

d) wykaz zobowiązań długo i krótkoterminowych (to znaczy i weksli własnych) z podaniem sum, terminów płatności i oprocentowania według stanu na ostatni dzień ubiegłego miesiąca i wskazanie wierzycieli przy sumach ponad zł. 10.000,

e) bilans brutto księgi głównej na ostatni dzień ubiegłego miesiąca (salda),

f) wykaz członków Wydziału Powiatowego, względnie Magistratu i własnoręczne podpisy na załączonych drukach w 2-ch egzemplarzach,

g) odnośnie do miast niewydzielonych z powiatów — ponadto uchwała Sejmiku, upoważniająca Wydział Powiatowy do wydania Bankowi gwarancji za terminową spłatę pożyczki przez miasto: zanim to może nastąpić — tymczasowa zapowiedź Wydziału Powiatowego, że sprawa ta z przychylnym wnioskiem będzie wniesiona na najbliższe posiedzenie Sejmiku.

Z uwagi, że konwersji podlegać może tylko część pożyczek krótkoterminowych, wskazane jest aby związki komunalne we własnym interesie zgłosiły podania jak najrychlej, najdalej jednak do dnia 1 grudnia 1931 r. z tem, że o ile niewyjednana będzie do tego czasu uchwała organu uchwalającego — uchwała taka mogłaby być przedstawiona dodatkowo później.

W wypadkach wniesienia już podania o konwersję do Polskiego Banku Komunalnego które odpowiada wyżej wyszczególnionym wymogom, — ponowne wniesienie podania jest zbędne, co nie przesądza oczywiście ewentualnego uzupełnienia podania brakującemi materjałami (np. uchwały według wzoru).

Powyższe zechcą P. P. Wojewodowie podać do wiadomości podległym sobie organom władzy nadzorczej oraz zainteresowanym Magistratom miast na obszarze podległych Panom Województw — ewentualnie w drodze opublikowania w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym.

Wzór uchwały na konwersję pożyczek krótkoterminowych wydanych z Komunalnego Funduszu Pożyczkowego, na długoterminowe.

W celu skonwertowania pożyczek krótkoterminowych, udzielonych Wydziałowi Powiatowemu (Gminie Miejskiej) w .... z Komunalnego Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowego, Sejmik (Rada Miejska) w.................................. ...., opierając się na rozporządzenia Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 czerwca 1931 roku (Dz. U. R. P. Nr. 69 poz. 564) upoważnia Wydział Powiatowy (Magistrat m..................................) do zaciągnięcia w Polskim Banku Komunalnym z Komunalnego Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowego, długoterminowej pożyczki konwersyjnej, na termin do lat .... w wysokości złotych w złocie .... według urzędowego kursu złota, przy zastosowaniu postanowień art. 16 rozporządzenia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 5 listopada 1927 roku w sprawie zmiany ustroju pieniężnego (Dz. U. R. P. Nr. 97 poz. 855).

W związku z powyższem upoważnieniem, (Wydział Powiatowy (Magistrat w ....) władnym jest:

1) do ustalenia terminów spłat i szczegółowych warunków kredytu, do przyjęcia warunków co do stopy procentowej i prowizyjnej od zaciągniętej pożyczki,

2) do zabezpieczenia uzyskanego kredytu wpływami z wszelkich swoich podatków w szczególności zaś podatkiem od spożycia, zużycia, względnie produkcji i całym majątkiem .... Powiatowego Związku Komunalnego (Gminy Miejskiej),

3) do przekazywania Polskiemu Bankowi Komunalnemu podatków inkasowanych przez Rząd, względnie Wydział Powiatowy (Gminę Miejską) w .... na rzecz tegoż Banku, celem stopniowej spłaty rat, procentów i prowizji od uzyskanych kredytów, względnie celem zabezpieczenia pierwszeństwa roszczeń Banku z tytułu udzielonych kredytów, a w szczególności do przekazywania Bankowi na cele, jak wyżej, dodatków komunalnych do państwowych podatków od spożycia, zużycia, względnie produkcji oraz udziału w opłacie skarbowej od spirytusu, na których w szczególności będzie zabezpieczona terminowa spłata rat amortyzacyjnych i procentów.

Wkońcu Sejmik Powiatowy (Rada Miejska) zaznacza, że Związek Komunalny Powiatu ....(Gmina Miejska..................................) z tytułu ewentualnie otrzymanych pożyczek pod-

daje się statutowi Polskiego Banku Komunalnego, oraz innym przepisom wydanym, lub mogącym być wydanemi w przyszłości przez Władze Banku, zgodnie z jego statutem, jako też rozporządzeniom Ministra Spraw Wewnętrznych wydanym na podstawie przysługujących mu uprawnień z mocy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1.VI 1927 roku (Dz. U. R. P. Nr. 50 poz. 448) oraz zarządzeniom Specjalnej Komisji, dysponującej Komunalnym Funduszem Pożyczkowo-Zapomogowym.

287.

Okólnik Nr. 180

z dnia 17 października 1931 r.

(AA. 3481/1) o egzekucji grzywien przez kierowników miejscowych urzędów miar w trybie art. 9 rozp. o postęp. przymusowem.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Wobec podniesionej wątpliwości czy z uwagi na przepis art. 25 ust. 2 dekretu o miarach z dn. 8.II.1919 r. w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 16.III.1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 661 z r. 1928) dopuszczalna jest egzekucja w trybie art. 9 rozporządzenia o postępowaniu przymusowem grzywien nakładanych przez kierowników miejscowych urzędów miar, t. zn. egzekucja przez skierowanie odnośnych zleceń bezpośrednio do organów gminnych. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia co następuje:

Ponieważ przepisy rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28.III.1928 r. o postępowaniu przymusowem w administracji stosują się również do ściągania grzywien karno-administracyjnych (rozdz. VIII art. 54—57 rozp. o post. karno-administracyjnem) oraz ponieważ przepisami temi, stanowiącemi „lex generalis" w zakresie postępowania przymusowego zostały w myśl art. 61 uchylone wszelkie sprzeczne z niem przepisy w tym przedmiocie, przeto przepis ust. 2 art. 25 dekretu o miarach uległ zmianie w tym kierunku, że do egzekucji grzywien z tego dekretu obok powiatowej władzy admin. ogólnej powołana jest właściwa władza gminna w granicach, o których mowa w art 9 postępowania przymusowego to znaczy do *wysokości sum* oznaczonych dla poszczególnych gmin przez P. P. Wojewodów rozporządzeniami, wydanemi na podstawie tego artykułu.

Wreszcie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przypomina swój okólnik Nr. 88 z dn. 4.VI 1930 r. w sprawie wymierzania w orzeczeniach karnych aresztu zastępczego przez kierowników miejscowych urzędów miar na wypadek nieściągalności grzywny (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 485 poz. 37), którym zostało wyjaśnione, że przepis ust. 3 art. 25 dekretu o miarach nie obowiązuje.

288.

Okólnik Nr. 181

z dnia 17 października 1931 r.

(AP. 1193/3) w sprawie nadzwyczajnego łagodzenia kary z § 266 U. K. z r. 1852 i z art. 53 a K. K. z r. 1903.

Do

P. P. Wojewodów (za wyjątkiem poznańskiego, pomorskiego i śląskiego) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła w załączeniu do wiadomości i wydania odnośnych zarządzeń odpis postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6.XII r. ub., wpisanego do księgi zasad prawnych i ogłoszonego w zeszycie I Zbioru Orzeczeń Sądu Najwyższego (orzeczenie Izby Drugiej Karnej) z r. 1931 Nr. 12.

Postanowienie to Sądu Najwyższego wyraża zasadę prawną, że w postępowaniu karno-administracyjnem dopuszczalne jest nadzwyczajne łagodzenie kary z § 266 austr. u. k. z 1852 r. nietylko przez sądy, lecz także przez władzę administracyjną, orzekającą w postępowaniu karno-administracyjnem.

Z uzasadnienia tegoż postanowienia wynika również, że analogicznie przedstawia się sprawa nadzwyczajnego łagodzenia kar na obszarze mocy obowiązującej k. k. z 1903 r. na zasadzie art. 53 *a* tegoż kodeksu karnego.

Paragraf 266 austr. u. k. z 1852 r. ma w dokładnym przekładzie polskim następujące brzmienie: „Jeżeli przy występku lub wykroczeniu zbiega się kilka takich okoliczności łagodzących, które zasadnie rokują poprawę winnego, wówczas można zmienić areszt na karę łagodniejszą, jak również wymierzyć karę poniżej najmniejszego jej ustawowego wymiaru".

Artykuł 53 *a* kodeksu karnego z 1903 r. brzmi: „W wypadkach mniejszej wagi sąd mocen jest złagodzić karę według własnego uznania, obniżając ją aż do dowolnego zakresu pozbawienia wolności lub grzywny. Za wypadek mniejszej wagi poczytuje się ten, gdy przeciwne prawu skutki czynu będą mało ważne, a zła wola sprawcy nieznaczna i gdy sprawca wobec okoliczności sprawy może zasługiwać na przebaczenie, zastosowanie zaś kary, przewidzianej w ustawie, byłoby zbyt surowe".

Oczywista rzecz, że prawo nadzwyczajnego łagodzenia nie może mieć zastosowania w tym wypadku, gdy poszczególna ustawa wyraźnie je wyłącza, jak naprz. ustawa z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym w ustępie drugim art. 113 (Dz. U. R. P. Nr. 46 z 1928 r., poz. 458).

Stosując § 266 austr. u. k. z 1852 r., względnie art. 53 *a* k. k. z 1903 r. należy w

orzeczeniu karnem zaznaczyć przytoczone przepisy w formie (patrz wzór orzeczenia) następującej:

„..orzeka:
skazać obwinion..............................na zasadzie
art. ....
przy zastosowaniu § 266 u. k. z 1852 r.
(art. 53 *a* k. k. 1903 r. na grzywnę w kwocie ....".

Załącznik do poz. 288.

II. 3K. 741/30.

POSTANOWIENIE.

Sąd Najwyższy w Warszawie na rozprawie sądowej Izby II Karnej w dniu 6 grudnia 1930 r.

rozpoznawał, w myśl art. 40 u. s. p., przekazane przez zwykły skład sądzący, następujące pytanie prawne:

„Czy w postępowaniu karno-administracyjnem (art. 618—626 k. p. k.) dopuszczalne jest prawo nadzwyczajnego łagodzenia kary z § 266 u. k. z r. 1852?"

i po wysłuchaniu wniosków obrońcy i Prokuratora postanowił co następuje:

W postępowaniu karno-administracyjnem (art. 618—626 k. p. k.) jest dopuszczalne nadzwyczajne łagodzenie kary z § 266 u. k. z roku 1852. Zasadę tę Sąd Najwyższy postanowił wpisać do księgi zasad prawnych.

UZASADNIENIE.

Postępowanie w sprawach karno-administracyjnych unormowane w przepisach art. 618—626 k. p. k. było nieznane w byłym zaborze austrjackim. Tam osoba, której wymierzono karę w trybie postępowania karno-administracyjnego, nie mogła żądać skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego, lecz mogła tylko na zasadzie rozporządzenia z dnia 31 stycznia 1860 Nr. 31 Dz. U. wnieść zażalenie do krajowej władzy polit., a następnie, jeżeli ta władza orzeczenia pierwszej instancji nie zatwierdziła, do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Co do wymiaru kary rozporządzenie z dnia 31 stycznia 1860 głosiło w § 4, że władza pierwszej instancji ma wymierzyć karę zawsze w granicach ustawowych, a jeżeli zachodzą okoliczności zasługujące szczególnie na uwzględnienie, może z urzędu przedstawić politycznej władzy krajowej wniosek o złagodzenie lub darowanie kary.

§ 5 tego rozporządzenia stanowił, że polityczna władza krajowa nie może zaostrzyć kary wymierzonej przez pierwszą instancję, ale w razie zbiegu przeważających okoliczności łagodzących może na wniosek pierwszej instancji albo na wniosek strony zniżyć wymierzoną karę poniżej ustawowego wymiaru, a nawet z pewnemi wyjątkami całkowicie ją darować. Zresztą złagodzenie i darowanie kary, np. kary wydalenia ze wszystkich krajów, zastrzeżone było Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Z powyższego rozporządzenia, nieprzytaczającego żadnych okoliczności obciążających i łagodzących i niewspominającego nawet o okolicznościach obciążających oraz o wpływie okoliczności łagodzących i obciążających na wymiar kary w granicach ustawowych, a traktującego jedynie o właściwości władz administracyjnych do stosowania prawa nadzwyczajnego łagodzenia i darowania kary, wynika, że Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, wydając to rozporządzenie, liczyło się z zasadą prawną, do której łatwo dojść można w drodze logicznego tłumaczenia ustaw, że przepisy powszechnej ustawy karnej o okolicznościach łagodzących i obciążających stosują się do wszystkich przestępstw określonych w jakichkolwiek ustawach, o ile oczywiście poszczególne ustawy wyraźnie inaczej nie stanowią.

Prawo karno-administracyjne nie ma części ogólnej, a zatem jako odrębne ustawodawstwo logicznie nie da się nawet pomyśleć. Prawo karne jest jedno a tylko właściwość władz, które mają je stosować, jest różna. Zasadą jest prawo karne sądowe, to zaś bywa częściowo wyłączane i poddawane innym władzom państwowym. Dlatego, gdyby się nawet przyjęło, że w postępowaniu karno-administracyjnem rozporządzenie z dnia 31 stycznia 1860, normowało kwestję łagodzenia kary wyczerpująco, trzebaby także przyjąć, że po uchyleniu tego rozporządzenia § 266 u. k. odzyskał pełne zastosowanie, o ile obowiązujące ustawy szczególne nadzwyczajnego łagodzenia kary określonego w tym przepisie ani nie uchyliły, ani inaczej nie urządziły.

Za taką interpretacją przemawia również rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 czerwca 1855 Nr. 114 Dz. U. wydane z powodu wątpliwości, czy sądy w Lombardji miały stosować § 266 u. k. do wykroczeń z ustawy lasowej. Otóż rozporządzenie to głosi, że prawo nadzwyczajnego łagodzenia kary z § 266 u. k. służy sędziemu także odnośnie do wykroczeń z ustaw szczególnych, przekazanych sądom karnym do sądzenia.

Za dopuszczalnością w postępowaniu karno-administracyjnem prawa nadzwyczajnego łagodzenia kary z § 266 ustawy karnej z roku 1852 przemawia także kodeks karny z roku 1903, który w art. 1a) i 53a) przewiduje dla postępowania karno-administracyjnego nadzwyczajne łagodzenie.

Chodzi teraz o pytanie, czy władzom administracyjnym służby prawo nadzwyczajnego łagodzenia kary z § 266 u. k. obecnie za panowania rozporządzenia Pr. R. z dnia 22 marca 1928 Nr. 38 p. 365 Dz. U., które uchyliło rozporzą-

dzenie wyżej przedstawione z dnia 31 stycznia 1860 r.

Na pytanie to należy odpowiedź dać twierdzącą. Uchylone rozporządzenie z dn. 31 stycznia 1860 nie dawało prawa nadzwyczajnego łagodzenia kary, lecz tylko, jak to już wyżej stwierdzono, określało właściwość władz i sposób postępowania przy stosowaniu tego prawa opierającego się na powszechnej ustawie karnej.

Jedynym przepisem, który co do danej odpowiedzi twierdzącej może nasuwać pewne wątpliwości, jest art. 17 rozporządzenia z dnia 22 marca 1928 p. 365, lecz i ten przepis, gdy się go ściślej rozważy, wątpliwości tych nie uzasadnia.

Rozporządzenie z dnia 22 marca 1928 o postępowaniu karno-administracyjnem, unormowawszy w dziale III w art. 13—16 zbieg przestępstw i przepisów karnych, postanowiło w ustępie pierwszym art. 17, że karę należy wymierzyć w granicach wymiarów wskazanych w obowiązujących przepisach, a w braku takich wymiarów — w wymiarze do 200 złotych lub do 7 dni aresztu.

W przepisie tym ocenionym w związku z ustępem drugim, który głosi, że przy ustaleniu wysokości i rodzaju kary należy uwzględniać wiek, dotychczasowy sposób prowadzenia się i t. d. oraz w związku z ustępem trzecim, który głosi, że w wypadku skazania nieletniego do lat 17 można zamiast kary przewidzianej ustawą udzielić nagany, jeżeli wina i skutki czynu są nieznaczne, a ze względu na okoliczności, wymiar nawet najniższej kary uważać należy za zbyt surowy, nie można dopatrywać się postanowienia uchylającego dotychczasowe prawo władz administracyjnych do stosowania w postępowaniu karno-administracyjnem nadzwyczajnego łagodzenia kary. Przepis ten nie wyraża innej myśli jak tylko zasadę podaną sądom w powszechnej ustawie karnej, że karę należy wymierzyć ściśle według ustawy. Wynika to oczywiście z ustępu drugiego, który mówi ogólnie o ustaleniu wysokości i rodzaju kary, choć pewna ustawa czy rozporządzenie może zagrażać tylko jednym rodzajem kary, oraz z ustępu trzeciego, który mówi o wymiarze kary najniższej, a zatem o karze tak niskiej, jaka na podłożu obowiązujących ustaw i rozporządzeń da się tylko pomyśleć i wymierzyć po zastosowaniu do zakreślonych granic lub jednego rodzaju kary nadzwyczajnego łagodzenia i zamiany.

Przepis ustępu drugiego art. 17 głoszący, że przy ustaleniu wysokości i rodzaju kary należy uwzględniać wiek, dotychczasowy sposób prowadzenia się, stopień wykształcenia, stosunki majątkowe i zarobkowe obwinionego oraz względy celowości, pokrywa się niemal z § 264 u. k., który zresztą tylko przykładowo przytacza pewne okoliczności łagodzące, ale nie uchyla nadzwyczajnego łagodzenia kary. Różnica między temi przepisami leży chyba tylko w tem, że art. 17 powołuje się na względy celowości a § 264 u. k. celowości nie uwzględnia, przyjmując okoliczności łagodzące tylko ze względu na osobę sprawcy i jakość czynu.

Także projekt polskiego kodeksu karnego przewiduje nadzwyczajne łagodzenie kary, głosząc w art. 56, że w wypadkach wskazanych w ustawie sąd może stosować nadzwyczajne łagodzenie kary przez wymierzenie więzienia ponad pięć lat zamiast kary śmierci lub więzienia dożywotniego, przez wymierzenie kary aresztu zamiast więzienia i przez wymierzenie grzywny zamiast aresztu.

Przepis ustępu trzeciego art. 17, upoważniający sędziego do udzielenia nieletniemu nagany zamiast kary przewidzianej ustawą, ma na celu wyrównanie różnic dzielnicowych i ujednostajnienie ustawodawstwa w całem państwie przynajmniej co do tego pedagogicznego rodzaju kary dla nieletnich. Z przepisu tego a contrario wynika, że tym, którzy ukończyli lat 17 nie można zamiast kary przewidzianej ustawą udzielić nagany, ale bynajmniej nie wynika, by nie można było złagodzić im kary w myśl § 266 u. k., który nagany zupełnie nie przewiduje.

Art. 17 rozporządzenia o postępowaniu karno-administracyjnem chciał ustanowić i ustanowił wymiary kary dla wykroczeń, których w obowiązujących przepisach wymiarów brakuje, aby zaś przez to w przedmiocie istniejących wymiarów nie wzbudzić jakichś wątpliwości, powtórzył znaną powszechnie zasadę, że karę należy wymierzyć w granicach wymiarów wskazanych w obowiązujących przepisach.

Takich zasad prawnych, jak nadzwyczajne łagodzenie kary, nie uchyla się mimochodem i ustawodawca tego nie uczynił i nie miał woli pozbawienia postępowania karno-administracyjnego tego doniosłego prawa. Że taka a nie inna była wola ustawodawcy za tem przemawia interpretacja dogmatyczna art. 113 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym z dnia 23 maja 1928 Nr. 46 p. 458 Dz. U., który nie chcąc stosowania nadzwyczajnego łagodzenia kary, tak do przestępstw podlegających właściwości sądowej, jak i do wykroczeń podlegających właściwości władz administracyjnych, wyraźnie tak postanowił, głosząc, że na obszarach, na których obowiązuje rosyjski kodeks karny z roku 1903 i austrjacka ustawa karna z roku 1852 nie stosują się przepisy ogólne o łagodzeniu kar i zamianie. Art. 113 ustawy z dnia 23 maja 1928 nie wspomina o zaborze pruskim, gdyż tam nie przyjęto do ustawodawstwa typu ogólnikowego łagodzenia, lecz typ łagodzenia w ściśle określonych wypadkach.

Za wolą ustawodawcy, o której mowa, przemawia także interpretacja historyczna art. 32 ustawy karnej skarbowej z dnia 2 sierpnia 1926 Nr. 105 p. 609 Dz. U., który także wyraźnie postanowił, że przepisy prawa karnego powszechnego w przedmiocie nadzwyczajnego łagodzenia kary nie mają zastosowania do przestępstw z ustawy karnej skarbowej oraz interpretacja art. 31 tejże ustawy, który jednak

przewiduje złagodzenie kary w wyjątkowych wypadkach.

Gdyby ustawodawca chciał artykułem 17 rozporządzenia z dnia 22 marca 1928 p. 365 Dz. U. wyłączyć prawo nadzwyczajnego łagodzenia kary z postępowania karno-administracyjnego, które to prawo nawet w postępowaniu karno-skarbowem wyjątkowo dopuścił, byłby to wyraźnie powiedział, jak to uczynił w ustawie karnej skarbowej, a gdyby był chciał to powiedzieć i rzeczywiście powiedział, nie powtarzałby tego samego w ustawie o powszechnym obowiązku wojskowym odnośnie do wykroczeń poddanych kompetencji władzy administracyjnej.

Okoliczność, że w postępowaniu karno-administracyjnem niema oskarżyciela, któryby stał na straży ustaw (art. 231 u. s. p.) i mógł założyć środek odwoławczy od niskiego wymiaru kary, nie zmienia istoty rzeczy. Proces inkwizycyjny odbywa się zawsze bez udziału stron. Tu wyłącznie sędzia pod osobistą odpowiedzialnością dyscyplinarną ma czuwać zarówno nad interesem prawno-publicznym jak i prawno-prywatnym. Zresztą sędzia administracyjny może bez udziału czynnika stojącego na straży ustaw nietylko karę nadzwyczajnie złagodzić, ale także oskarżonego uniewinnić. Również w postępowaniu karno-sądowem w licznych wypadkach, w których niema apelacji, prokurator nie może wpłynąć na zmianę wymiaru kary, jeżeli zastosowany wymiar nie wykazuje ani błędu prawnego, ani istotnego uchybienia formalnego, gdyż zmiana wymiaru kary nie stanowi przedmiotu postępowania kasacyjnego.

Te wszystkie rozważania łącznie wskazują, że w postępowaniu karno-administracyjnem, czy to toczy się przed władzą administracyjną, czy przed sądem prawo nadzwyczajnego łagodzenia ma zastosowanie, chyba że je poszczególna ustawa wyraźnie wyłącza.

289.

Okólnik Nr. 182

z dnia 22 października 1931 r.

(OL. 3794/5) o przepisach kancelaryjnych dla urzędów wojewódzkich.

Do

Panów Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W Nr. 196 Monitora Polskiego z dn. 27 sierpnia r. b. pod poz. 273 została ogłoszona uchwała Rady Ministrów z dn. 24 sierpnia 1931 r. „o przepisach kancelaryjnych w administracji publicznej“ wraz z załącznikiem, zawierającym przepisy kancelaryjne dla administracji rządowej.

Stosownie do ustępu drugiego § 1 załącznika przesyłam Panu Wojewodzie (P. Komisarzowi Rządu) niniejszem opracowane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych „Przepisy kancelaryjne dla Urzędów Wojewódzkich“.

Zgodnie z pismem Pana Prezesa Rady Ministrów z dnia 31 sierpnia r. b. Nr. 12049/IV-Org., proszę Pana Wojewodę (P. Komisarza Rządu) o niezwłoczne wydanie potrzebnych zarządzeń przygotowawczych, tak, ażeby nowe przepisy kancelaryjne weszły w życie w Urzędzie Wojewódzkim *najpóźniej z dniem 1 stycznia 1932 r.*

Analogiczne przepisy dla starostów będą Panu Wojewodzie (P. Komisarzowi Rządu) przesłane niebawem.

Ewentualne zapytania i wnioski, związane z zastosowaniem nowych przepisów kancelaryjnych należy przedłożyć Ministerstwu Spraw Wewnętrznych najpóźniej do *15 listopada 1931 r.* zaś wydane przez Pana Wojewodę (P. Komisarza Rządu) ostateczne zarządzenia w 3 egzemplarzach w terminie do 15 grudnia 1931 r.

Zwracam uwagę, iż w sprawach dotyczących bezpośrednio lub pośrednio spraw kancelaryjnych obowiązują odtąd następujące normy:

1) odpowiednie przepisy rozporz. Prezydenta Rzeczypospolitej o postępowaniu administracyjnem (np. art. 2 ust. 3, art. 16 ust. 3 i 4, art. 18 i t. d.);

2) odpowiednie przepisy rozporządzenia z dn. 13 sierpnia 1931 r. w sprawie organizacji urzędów wojewódzkich oraz trybu załatwiania spraw w tych urzędach (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 611) np. § 6, 13, 14, 22, 35 i t. d.;

3) załącznik do uchwały Rady Ministrów z dn. 24 sierpnia 1931 r. o przepisach kancelaryjnych w administracji publicznej (Monitor Polski Nr. 196, poz. 273);

4) niniejszy okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zawierający „Przepisy kancelaryjne dla Urzędów Wojewódzkich“;

5) okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 15 z dn. 28 lipca 1931 r. w sprawie ochrony tajemnicy służbowej.

Pan Prezes Rady Ministrów w piśmie z 31 sierpnia r. b. dał wyraz przekonaniu, że wprowadzenie nowych przepisów kancelaryjnych znacznie zmniejszy ilość czynności manipulacyjnych, a przez to umożliwi wydatną redukcję personelu kancelaryjnego i spowoduje zmniejszenie rzeczonych wydatków kancelaryjnych. Proszę Pana Wojewodę (P. Komisarza Rządu) o wydanie zarządzeń, ażeby w ramach wymienionych wyżej przepisów kancelarja urzędu wojewódzkiego zorganizowana została w sposób jak najprostszy i jak najbardziej oszczędny, tak, by spodziewane korzyści nowego systemu mogły być w całej pełni osiągnięte.

Dla województw, w których obowiązuje obecnie system dziennikowy z ogólną rejestraturą, jako materjał pomocniczo-orjentacyjny mogą służyć przepisy kancelaryjne, obowiązujące już w województwach: poleskiem, wołyńskiem i w Komisarjacie Rządu m. st. Warszawy.

Przepisy kancelaryjne dla urzędów wojewódzkich.

Zakres przepisów.

§ 1. Przepisy niniejsze określają techniczne postępowanie z aktami w urzędzie wojewódzkim. W ramach tych przepisów wojewoda wydaje przepisy szczegółowe.

Czynności kancelarji.

§ 2. Kancelarja Urzędu Wojewódzkiego wchodzi w skład Wydziału Ogólnego (§ 13 rozp. z 13.VIII.1931 r. Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 611).

Kancelarja ta spełnia wspólnie dla całego urzędu wojewódzkiego następujące czynności:

1) przyjmowanie i przydzielanie otrzymanych z zewnątrz pism (biuro informacyjno-podawcze);
2) sporządzanie czystopisów załatwień bruljonowych (czystopisarnia);
3) wysyłanie załatwień nazewnątrz (ekspedycja);
4) przechowywanie akt załatwionych a niepotrzebnych do bieżącego urzędowania (składnica akt).

W wypadkach uzasadnionych szczególnemi względami sporządzanie czystopisów może być dokonywane w poszczególnych wydziałach względnie oddziałach.

Oddziały kancelaryjne.

§. 3. Prowadzenie akt t. j. łączenie, oznaczanie, rejestracja i przechowywanie akt odbywa się we właściwych wydziałach. W tym celu przy poszczególnych wydziałach lub dla dwóch albo więcej wydziałów łącznie tworzone są w miarę potrzeby oddziały kancelaryjne.

Przydzielony do wydziałów personel kancelaryjny podlega naczelnikowi kancelarji, wykonywując również zlecenia naczelników wydziałów. Ci ostatni obowiązani są podawać do wiadomości naczelnika kancelarji własne spostrzeżenia z zakresu pracy kancelaryjnej.

W wypadkach wyjątkowych, uzasadnionych względami praktycznemi, pewne grupy akt mogą być przydzielone do samodzielnego prowadzenia poszczególnym oddziałom, a nawet właściwym urzędnikom referującym.

Prowadzenie akt poufnych i tajnych.

§ 4. Dla spraw mobilizacyjnych będzie utworzona osobna kancelarja tajna, ekspedycja i składnica akt, podległe bezpośrednio naczelnikowi Wydziału Wojskowego.

Poza tem prowadzenie akt tajnych i poufnych stosownie do § 15 okólnika Nr. 15 z dnia 28 lipca 1931 r. Nr. OL. 217/1/pf/31 koncentruje się dla całego urzędu wojewódzkiego przy wydziale ogólnym z wyjątkami wynikającemi z § 10.

Obowiązki naczelnika kancelarji.

§ 5. Do obowiązków urzędnika sprawującego kierownictwo kancelarji należy:

1) czuwanie nad sprawnością i celowością wykonywania pracy kancelaryjnej, zarówno w kancelarji jak w wydziałach;
2) regulowanie przydziału sił kancelaryjnych do poszczególnych wydziałów w porozumieniu z naczelnikami wydziałów;
3) stawianie wniosków w sprawach personalnych urzędników kancelaryjnych;
4) wyznaczanie dyżurów urzędników kancelaryjnych;
5) sporządzanie ogólnych wykazów ruchu spraw;
6) współdziałanie z kierownikami wydziałów w układaniu i zmianach wykazu akt (§ 6) i w innych zarządzeniach, wynikających z niniejszych przepisów;
7) wszelkie inne obowiązki wynikające z § 35 rozp. z dnia 13 sierpnia 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 611) wzgl. innych przepisów.

Wykaz akt.

§ 6. Do łączenia, oznaczania, rejestracji i przechowywania akt służy wykaz akt. Jest to planowe i stałe wyszczególnienie akt, powstających w toku działalności urzędu wojewódzkiego ułożone sposobem przedmiotowym.

Wykaz akt wiąże się z podziałem czynności urzędu wojewódzkiego, który to podział ujmuje w grupy jednorodne lub pokrewne pod względem przedmiotowym sprawy, wchodzące w zakres właściwości poszczególnych komórek organizacyjnych.

Każdej pozycji wykazu akt odpowiada teczka, zawierająca akta danej kategorji o tym samym znaku akt (§ 7). Teczka może być podzielona na podteczki względnie tomy.

Wykaz akt ustala kierownik każdego wydziału (oddziału) w porozumieniu z wydziałem ogólnym.

Wykaz akt powinien być ułożony ściśle, jasno i z wyraźnem określeniem granic pomiędzy poszczególnemi kategorjami i grupami spraw, tak, aby:

1) w praktyce łatwo można było ustalić, do jakiej grupy sprawa należy i do jakiej teczki akt się kwalifikuje;
2) aby przedmiotowe ujęcie poszczególnych kategoryj spraw zapewniało wykazowi akt cechę stałości na dłuższy okres czasu;
3) aby pomiędzy poszczególnemi grupami spraw było w wykazie akt dostatecznie dużo wolnych pozycyj na przyszłe uzupełnienia wykazu i na założenie nowych teczek;

4) aby w razie potrzeby można było pewne grupy akt wyłączyć lub przestawić bez konieczności przenumerowywania innych pozycyj wykazu akt.

Znak akt i numer sprawy.

§ 7. Znak akt składa się z liter i cyfr arabskich. Litery służą do oznaczania komórek organizacyjnych i grup spraw (referatów), cyfry arabskie zaś do oznaczania pozycyj wykazu akt czyli do oznaczania teczek.

Znak akt, z ewentualnem dodaniem innych bliższych cech rozpoznawczych, służy również jako numer sprawy; np. AP. C/25/3, przyczem A oznacza wydział, — P oddział (jeżeli wydział dzieli się na oddziały), C daną grupę spraw (referat), — 25 kategorję spraw t. j. właściwą teczkę, cyfra zaś 3 oznacza 3-cią z kolei sprawę danej kategorji. Jeżeli wydział nie jest podzielony na oddziały, odpadnie litera, oznaczająca oddział.

Numer jest stałą cechą rozpoznawczą sprawy, symbolizującą jej treść.

Obieg akt.

§ 8. Do obiegu akt stosuje się następujące zasady:

1) szybki obieg akt jest niemniej ważny, jak załatwienie aktu w sposób właściwy pod względem rzeczowym;
2) akt przechodzi przez ten sam punkt zatrzymania w zasadzie tylko raz;
3) normalny obieg akt wzkazuje załączony wykres obiegu akt (wzór Nr. 1), ustalający najmniejszą ilość punktów zatrzymania;
4) poszczególne etapy obiegu akt odbywają się w ustalonych porach dnia;
5) woźni (gońcy) obchodzą w oznaczonych godzinach wszystkie wydziały (oddziały), zabierając od nich i przynosząc im akta, jako stali łącznicy pomiędzy komórkami organizacyjnemi a kancelarją;
6) obieg akt, z wyjątkiem akt mob., tajnych i poufnych, odbywa się bez pokwitowań;
7) sprawy terminowe i pilne krążą w okładkach koloru czerwonego i załatwiane są bezzwłocznie względnie przed innemi sprawami;
8) po załatwieniu należy złożyć akt niezwłocznie do właściwej teczki;
aktu szuka się zasadniczo w odpowiedniej teczce, nie w zapisku.

Odbiór i rozdział wpływów.

§ 9. Pisma otrzymane z zewnątrz, t. zw. wpływy, koncentrują się w biurze informacyjno-podawczem, gdzie się je — z wyjątkami określonemi w § 10 — otwiera, opatruje pieczątką wpływu z datownikiem i po ustaleniu ilości załączników przydziela według podziału czynności właściwym komórkom organizacyjnym t. j. wydziałom—(oddziałom), w miarę możności nawet odpowiednim referentom.

Na depeszach uwidacznia się również godzinę i minutę odbioru.

Pieczątkę wpływu odciska się z reguły pod treścią pisma, z lewej strony. Wówczas przy odręcznem załatwieniu sprawy pieczątka ta zastąpi nagłówek.

Za załącznik należy uważać każdy luźny odcinek papieru. Dokumenty i broszury liczy się jako pojedyńcze załączniki. Brak załączników należy odnotować na wpływie.

Przy przyjmowaniu podań w sprawach należących do kompetencji urzędu, należy przestrzegać przepisów o opłatach stemplowych, zarówno co do wysokości opłat jak i co do kasowania znaczków stemplowych, oraz zwracać uwagę interesantów na ewentualne braki w podaniu.

Sposób postępowania z podaniami wniesionemi niewłaściwie i z podaniami mającemi braki formalne, jako też sprawę potwierdzania odbioru podań regulują przepisy art. 2 ust. 3, art. 16 ust. 3 i 4 i art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o postępowaniu administracyjnem.

W okresie przejściowym może być prowadzona kontrola wpływów według wzoru Nr. 2. Pisma nieotwierane (§ 10) notuje się w kontroli wpływów z kopert.

Otrzymane wpływy wkłada się do tek, przeznaczonych dla poszczególnych wydziałów (oddziałów) i przesyła właściwym wydziałom (oddziałom) z reguły jednorazowo w ciągu dnia, sprawy terminowe zaś bezzwłocznie.

Rozdział wpływów nieotwieranych.

§ 10. Biuro informacyjno-podawcze przesyła nieotwierane następujące wpływy:

1) oznaczone jako tajne lub poufne, bez względu na adres, do wydziału ogólnego z wyjątkami określonemi w pkcie 2 i 3;
2) oznaczone jako mob. oraz adresowane do Wydziału Wojskowego, zarówno tajne i poufne jak i jawne — Wydziałowi Wojskowemu;
3) adresowane do Wydziału Bezpieczeństwa, zarówno jawne jak tajne i poufne—Wydziałowi Bezpieczeństwa;
4) oznaczone „do rąk własnych“ lub adresowane imiennie — właściwym adresatom.

Oznaczanie, przydział i przegląd wpływów w wydziale (oddziale).

§ 11. We właściwych wydziałach (oddziałach) oznacza się akta w ramach pieczątki wpływu właściwym numerem (§ 7), w razie potrzeby rejestruje i dołącza akta poprzednie.

Naczelnik wydziału a następnie kierownik oddziału przegląda wpływy, w całości, lub w części, zależnie od swojej dyspozycji, określając wewnętrznem zarządzeniem zakres i tryb przeglądu.

Naczelnik wydziału (kierownik oddziału), przeglądając wpływ, przydziela akta poszczególnym referentom, o ile nie uzna za możliwe zlecić urzędnikowi kancelaryjnemu wyznaczania wpływów odrazu na poszczególnych referentów, zgodnie ze szczegółowym podziałem czynności.

Przegląd wpływów powinien być traktowany jako jedno z najpilniejszych zajęć służbowych. W razie zachodzącej przeszkody należy przegląd ten zlecić zastępcy.

Rejestracja akt.

§ 12. Tryb, zakres i formy rejestracji spraw ustala wojewoda w granicach potrzeb urzędu. Obowiązują przytem następujące zasady:

1) zakres zapisów powinien być ograniczony do spraw, mających istotne znaczenie dla interesu urzędu i obywateli lub powikłanych kompetencyjnie; zakres spraw, niepodlegających wogóle rejestracji, ustala wicewojewoda na podstawie wniosków poszczególnych naczelników wydziałów; stopniowo należy rejestrację zastępować właściwym układem samych akt;
2) normalnych etapów obiegu akt w urzędzie z reguły nie rejestruje się, natomiast notuje się odchylenia od ustalonej drogi normalnej np. przesłanie sprawy do uzgodnienia innej komórce organizacyjnej i t. p.;
3) sprawa, o ile wogóle wymaga rejestracji, powinna być zarejestrowana tylko raz w pewnym określonym zapisku i pod jedną pozycją porządkową;
4) do rejestracji spraw typowych służą rejestry specjalne w formie kartotekowej lub książkowej, prowadzone z reguły przez referentów na podstawie obowiązujących przepisów materjalnych; rejestry te prowadzi się z reguły sposobem alfabetycznym;
5) do rejestracji innych spraw służy *spis spraw (wzór Nr. 3)*, który może być prowadzony bądź przedmiotowo do poszczególnych teczek, bądź też przy sprawach imiennych—alfabetycznie.

Dziennik i skorowidze winne być skasowane i mogą służyć tylko przy rejestracji spraw tajnych.

Forma załatwienia.

§ 13. Załatwienie sprawy może być o d r ę c z n e lub b r u l j o n o w e, a w obydwu wypadkach albo o s t a t e c z n e albo t y m c z a s o w e.

Załatwienie odręczne wychodzi nazewnątrz w formie, jaką nadał mu własnoręcznie urzędnik referujący, załatwienie zaś bruljonowe wymaga przepisania na czysto.

Postanowienia §§ 50—67, jako też 69—86 regulaminu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dotyczące korespondencji, jako też opracowań referendarskich winny być analogicznie zastosowane w urzędach wojewódzkich.

Załatwienie bruljonowe powinno zawierać:

1) nagłówek—z lewej strony u góry, składający się z:

a) numeru sprawy;

b) krótkiego ujęcia przedmiotu sprawy, bez dodatku: „w sprawie" lub „przedmiot"; figurującego na akcie przedmiotu sprawy nie należy zmieniać bez specjalnego powodu;

c) przytoczenia numeru i daty odnośnego pisma obcego;

2) adres—nad treścią pisma;

3) t r e ś ć;

4) termin, wyznaczony na odpowiedź — w ostatnim wierszu, podkreślony; termin ten winien być określany ścisłą datą a nie czasokresem;

5) ilość załączników do pisma — tuż pod treścią, z lewej strony, podkreśloną;

6) podpis referenta i datę załatwienia;

7) podpis przełożonego i datę zatwierdzenia projektu;

8) wskazówki dla kancelarji co do dalszego postępowania z aktem — u dołu z lewej strony, w obramowaniu.

Poszczególne pisma, składające się na załatwienie sprawy, oznacza referent w bruljonie liczbami porządkowemi u góry.

Sporządzanie czystopisów.

§ 14. Czystopisy należy sporządzać ściśle według bruljonów a ewentualne zmiany w treści można czynić tylko w porozumieniu z właściwymi referentami.

Jeżeli bruljon załatwienia jest trudny do odczytania bądźto z powodu niewyraźnego charakteru pisma, bądź też z powodu licznych poprawek lub uzupełnień, wówczas należy sporządzić dla akt kopję czystopisu.

Sprawdzenie czystopisów z bruljonami należy do kancelarji. W sprawach ważnych referent powinien sobie zastrzec przedstawienie mu czystopisu do osobistego sprawdzenia.

Odbitek pisma sporządza się tyle, ile odbiorcom potrzeba, by nie musieli wykonywać odpisów własnemi siłami. Potrzebną ilość określa ogólne zarządzenie stałe lub dyspozycja referenta w konkretnym wypadku.

Czystopisy pism tajnych i poufnych wolno sporządzać tylko w ilości odpowiadającej ściśle rozdzielnikowi (adresowi).

Podpisywanie czystopisów.

§ 15. Zakres uprawnień do zatwierdzania i podpisywania korespondencji normują przepisy o organizacji i trybie urzędowania urzędów wojewódzkich.

Własnoręczne podpisywanie czystopisów powinno być ograniczone do niezbędnej potrzeby. Zamiast własnoręcznego podpisu urzędnika, który zatwierdził ostatecznie projekt załatwienia, wypisuje się jego nazwisko na czystopisie odrazu przy przepisywaniu, poczem kancelarja umieszcza klauzulę zgodności.

Pisma tajne i poufne, pisma o charakterze dokumentów, polecenia wypłat, sprawozdania do władz przełożonych oraz ważniejsze korespondencje z władzami równorzędnemi, wymagają w każdym razie własnoręcznego podpisu.

Co do wszystkich innych pism decyduje o tem urzędnik, który ostatecznie aprobuje dane załatwienie, kładąc na referacie bądź:

1) pełny swój podpis, co oznacza, że rezygnuje z własnoręcznego podpisania czystopisu;

2) bądź parafę, co oznacza, że zastrzega sobie podpisanie czystopisu.

Data pisma.

§ 16. *Datą pisma* jest data odręcznego załatwienia względnie data podpisania czystopisu, a w pismach, które w myśl § 15 nie są podpisywane własnoręcznie, data parafy na referacie.

Zależnie od tego umieszcza datę bądź urzędnik sporządzający załatwienie odręczne, bądź urzędnik podpisujący czystopis, bądź kancelarja.

Datę pod jaką pismo wysłano uwidacznia kancelarja na bruljonie załatwienia, u góry z prawej strony.

Wysyłanie pism.

§ 17. W ciągu dnia przepisane względnie podpisane czystopisy oraz sporządzone załatwienia odręczne wychodzą z urzędu w tym samym dniu.

Bruljony zwraca kancelarja właściwym wydziałom (oddziałom).

Pisma wysyła się w kopertach lub pakietach, przyczem pisma, kierowane pod jednym adresem, wkłada się do wspólnej koperty względnie do jednego pakietu. Pisma pojedyńcze i miejscowe wysyła się bez kopertowania, składając je i spajając w sposób, uzewnętrzniający adres.

Pisma tajne i poufne wysyła się w 2-ch kopertach. Ekspedycja otrzymuje je już zakopertowane i opieczętowane, wkłada do drugiej koperty, adresuje nie umieszczając na zewnętrznej kopercie znaków tajności i wysyła listami poleconemi. Pisma tajne zagranicę wysyła się za pośrednictwem poczty kurjerskiej Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Doręczanie pism urzędom miejscowym odbywa się z reguły na wspólnym punkcie wzajemnej wymiany pism, za pokwitowaniami w książkach doręczeń.

Przechowywanie akt terminowych.

§ 18. Akta spraw terminowych t. j. wyczekujących odpowiedzi w określonym terminie, przechowuje się oddzielnie od innych.

Sprawy z dłuższym terminem, wyznaczonym na odpowiedź, można składać odrazu w teczce, zawierającej akta ostatecznie załatwione, oddzielając je kolorową kartą. Wówczas objęty teczką materjał, dotyczący danego zagadnienia, będzie pełny.

Sprawy, wychodzące nazewnątrz odręcznie z wyznaczonym terminem na odpowiedź, oznacza się w sposób w danych warunkach najdogodniejszy np. w zapisku terminowym, prowadzonym w uproszczonej formie, przy użyciu kartki zastępczej i t. p.

Przechowywanie akt ostatecznie załatwionych.

§ 19. Akta spraw ostatecznie załatwionych składa się we właściwych teczkach, ułożonych w porządku wykazu akt..

Obszerniejsze sprawy powinny być zaopatrywane w okładki.

Normalnie akt nie zszywa się ani skleja, lecz spaja mechanicznie.

Na miejsce aktu wyjętego z teczki należy złożyć kartkę zastępczą.

We właściwych wydziałach (oddziałach) przechowuje się akta tak długo, dopóki są po-

trzebne do bieżącego urzędowania. Po upływie tego czasu przekazuje się je, odpowiednio uporządkowane, do składnicy akt.

Sposób prowadzenia składnicy akt oraz przekazywania akt do archiwum państwowego, względnie niszczenia, normują specjalne przepisy.

Kontrola.

§ 20. Faktyczna kontrola toku urzędowania powinna zastępować kontrolę formalną.

Do dnia 10 stycznia i 10 lipca każdgo roku sporządzają urzędnicy kancelaryjni wydziałowi w porozumieniu z referentami półroczne wykazy ruchu spraw (wzór Nr. 4), zawierające statystykę spraw otrzymanych i niezałatwionych w poszczególnych wydziałach (oddziałach) u poszczególnych referentów i przedstawiają je naczelnikom wydziałów, kierownikom oddziałów i naczelnikowi kancelarji.

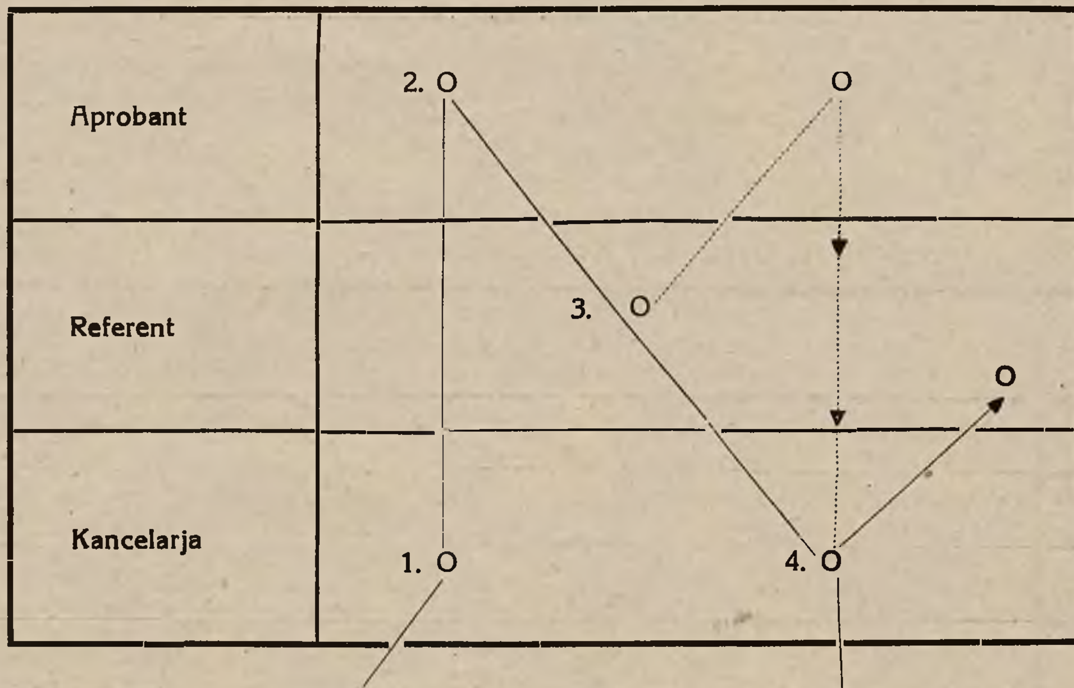
Na podstawie tych wykazów naczelnik kancelarji sporządza do dnia 15 stycznia i 15 lipca wykazy ogólne, obejmujące ruch spraw w całym urzędzie według wydziałów i oddziałów dla użytku wojewody i wicewojewody. Jeden egzemplarz wykazu otrzymuje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Wojewoda (wicewojewoda, naczelnik wydziału) może zarządzić sporządzanie wykazów ruchu spraw w okresach krótszych, aniżeli półroczne.

(—) Bronisław Pieracki
Minister.

Wzór Nr. 1.

WYKRES OBIEGU AKT.

U W A G A: Wykres dotyczy akt, załatwianych bruljonowo. Cyfry wskazują istotne punkty zatrzymania:

1) odbiór i przydział wpływów,
2) przegląd,
3) załatwienie ewent. rejestracja spraw.
4) sporządzenie i wysyłka czystopisów oraz zwrot bruljonów referentom.

Wzór Nr. 2.

KONTROLA WPŁYWÓW.

Data otrzymania	Nr. pisma	N a d a w c a	Przydział

Wzór Nr. 3.
(ramowy)

SPIS SPRAW.

Nr. porz.	T r e ś ć (n a z w i s k o)	Załatwienie (data, adres).

Wzór Nr. 4 (ramowy)

WYKAZ RUCHU SPRAW

.... za .... 193..... r. ...., dn. ....
(urząd) (okres) (miejscowość) (data)

Nr. porz.	Jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne, urzędnicy referujący	Ilość urzędników referujących	Pozostało z poprzedniego okresu spraw niezałatwionych ogółem	Otrzymano spraw nowych	Pozostaje spraw niezałatwionych			Krótkie ujęcie powodów niezałatwienia i inne uwagi
					W toku załatwienia (tym. zał.)	Bez biegu pozostawionych nierozpoczętych	Ogółem spraw niezałatwionych	

290.

Okólnik Nr. 183

z dnia 23 października 1931 r.

(OL. 4885/1.) w sprawie wniosków poselskich.

Do

P. P. Dyrektorów Departamentów I—V, Naczelników Wydziałów, P. Szefa Biura Personalnego, P. Szefa Sekretarjatu Ministra.

Przesyłam do wiadomości i zastosowania w związku z postanowieniami §§ 143—150 Regulaminu Min. Spr. Wewn. i okólnika Nr. 25 z dn. 21.II 1930 r. o biegu spraw dotyczących posiedzeń Sejmu i Senatu, oraz okólnika Nr. 54 pkt 8, przenoszącego część agend referatu sejmowego z Wydz. OL. do Sekretarjatu Ministra.

Specjalnie zwracam uwagę na postanowienia *§ 150* Regulaminu Min. Spr. Wewn., który wskutek niniejszego okólnika ulega odpowiedniej zmianie, o ile chodzi o te projekty ustaw zgłaszanych w formie *wniosków poselskich*, co do których delegat Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zgłosi na Komisji wniosek o odroczenie rozpatrywania sprawy. W tych wypadkach należy mnie bezzwłocznie w tym samym dniu co posiedzenie o tem powiadomić i przygotować na piśmie projekt zawiadomienia do Pana Prezesa Ministrów o mem w tej sprawie stanowisku.

W razie, gdyby obrady Komisji miały się przeciągnąć poza godziny urzędowe Ministerstwa, winien delegat telefonicznie z Sejmu (Senatu) powiadomić o tem swego przełożonego celem przedłożenia mi o tem sprawozdania.

PREZES RADY MINISTRÓW
Nr. 14145/II-Og.
Warszawa, dnia 19.X 1931 r.
W sprawie wniosków poselskich.

Okólnik Nr. 72.

Do

Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w Warszawie.

Zgodnie z art. 10 Konstytucji prawo inicjatywy ustawodawczej przysługuje Rządowi i Sejmowi, przyczem inicjatywa Sejmu wyraża się we wnioskach poselskich, co do których Sejm stosuje tryb postępowania określony w art. 19 Regulaminu Obrad Sejmu. Wśród wniosków poselskich zgłaszane są liczne projekty ustaw, zajmujące się w pierwszym rzędzie nowelizacją obowiązujących przepisów prawnych, które to projekty przesyłają przewodniczący danych komisyj sejmowych właściwemu Panu Ministrowi z porządkiem dziennym posiedzenia Komisji.

Proszę Pana Ministra, aby zwrócił baczną uwagę na projekty ustaw, zgłaszanych w formie wniosków poselskich i po rozważeniu danego projektu zlecał urzędnikom delegowanym przez Pana Ministra na dane posiedzenie Komisji zgłaszanie stanowiska Pana Ministra co do postanowień każdego projektu, przyczem o ile te postanowienia dotyczą kilku resortów, względnie mają znaczenie zasadnicze dla ogólnej polityki Rządu i jego zamierzeń ustawodawczych, przedstawiciel Pana Ministra winien zgłaszać na Komisji wniosek na odroczenie rozpatrywania przez Komisję konkretnego wniosku poselskiego do czasu zajęcia stanowiska przez Rząd; jednocześnie zechce Pan Minister powiadomić mnie bezzwłocznie o tem i określić stanowisko, jakie Pan Minister ze swego punktu widzenia wobec danego projektu zajmuje.

Prezes Rady Ministrów
(—) Al. Prystor.

291.

Okólnik Nr. 184

z dnia 26 października 1931 r.

(Nr. OP. 710/7) o zaliczaniu służby wojskowej do wysługi emerytalnej.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu w Warszawie, Komendanta Głównego Policji Państwowej, Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego.

W uzupełnieniu okólników: 1) z dnia 13 stycznia 1928 r. L. D. I. 21210/5/27 (podanego do wiadomości okólnikiem Min. Spr. Wewn. Nr. 16 z 25 stycznia 1928 r., Zbiór Zarządzeń str. 259, poz. 24) i 2) z dnia 23 sierpnia 1928 r. L. D. I. 10384/5/28 (podanego do wiadomości okólnikiem Min. Spr. Wewn. Nr. 159 z 5 września 1928 r., Zbiór Zarządzeń str. 263, poz. 30) o zaliczaniu służby wojskowej do wysługi emerytalnej funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, Ministerstwo Skarbu, opierając się na orzeczeniach Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 14 grudnia 1927 r. L. rej. 3820/25 w sprawie Ignacego Ruszkowskiego i z dnia 16 października 1928 r. L. rej. 5455 w sprawie Andrzeja Nieporadnego, pismem okólnem z dnia 19 października 1931 r. L. D. I. 15320/5/31 zarządziło stosowanie na przyszłość w nieuprawomocnionych jeszcze i nowych orzeczeniach w sprawach emerytalnych zasad następujących:

Służba wojskowa, pełniona w byłem państwie zaborczem z poboru albo z mobilizacji, może być zaliczana do wysługi emerytalnej funkcjonarjuszów państwowych na podstawie art. 81 ustawy emerytalnej z dnia 11-go grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6, poz. 46 z r. 1924) tylko wówczas, gdy dany funkcjonarjusz państwowy już w byłem państwie zaborczem był zawodowym wojskowym albo funkcjonarjuszem państwowym z uprawnieniami emerytalnemi i z tego tytułu posiadał prawo do zaliczenia mu do jego wysługi emerytalnej w państwie zaborczem służby wojskowej z poboru albo z mobilizacji. Służba wojskowa w b. państwie zaborczem może być również doliczona do wysługi emerytalnej polskiej, gdy nastąpiło bezpośrednie przejście do służby państwowej polskiej cywilnej lub wojskowej, albo też do służby w jednej z polskich formacyj wojskowych, uznanych przez Państwo Polskie, pod warunkiem, że nie zachodzi nieuzasadniona przerwa między wymienioną służbą wojskową w byłem państwie zaborczem, a służbą państwową polską cywilną lub wojskową, albo służbą w polskich formacjach wojskowych, uznanych przez Państwo Polskie. Przerwa tylko w tym wypadku nie stanowi przeszkody do doliczenia służby wojskowej w b. państwach zaborczych, jeżeli opóźniony termin wstąpienia do służby państwowej polskiej nie był zależny od woli danego funkcjonarjusza, jak naprzykład okres przebywania w niewoli.

292.

Okólnik Nr. 185

z dnia 28 października 1931 r.

(AC. 14955/1) w sprawie przekazywania organom P. P. obowiązku prowadzenia ewidencji ruchu ludności.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

W związku z treścią § 2 pkt. c) rozporządzenia Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 12 maja 1931 r. o ewidencji ruchu ludności (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 409) zarządzam co następuje:

Mając na uwadze, że Policja Państwowa przeznaczona jest do utrzymania bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego i że spełnianie przez nią czynności o charakterze administracyjno-biurowym wpływa, zwłaszcza wobec zmniejszonych etatów policyjnych na uszczuplenie siły i sprężystości służby bezpieczeństwa, polecam przy korzystaniu z uprawnień wypływających z treści § 2 pkt. c) wskazanego rozporządzenia postępować ze specjalną oględnością.

Obowiązki gmin w zakresie prowadzenia ewidencji i kontroli ruchu ludności na terenie pasa granicznego i na terenach fortecznych mogą P. P. Wojewodowie przekazywać organom P. P. jedynie w wypadkach stwierdzonej konieczności takiego załatwienia sprawy i nie inaczej jak po uprzedniem uzyskaniu zgody Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

VII.

Pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

293.

Pismo Nr. OL. 3794/9

z dnia 22 października 1931 r.

o przepisach kancelaryjnych w administracji publicznej.

Do

P. P. Podsekretarzy Stanu, Dyrektorów Departamentów I — V, Naczelników Wydziałów (Biuro Pers.). Szefa Sekretarjatu, Komendanta Głównego Policji Państwowej, Dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza, Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego.

W związku z mojem pismem okólnem z dnia 27 sierpnia r. b. Nr. OL. 3794 udzielam Panom w załączeniu w odpisie do wiadomości okólnik 59 Pana Prezesa Rady Ministrów z dnia 31 sierpnia r. b. L. 12049/IV/Org. oraz zarządzam co następuje:

1) przepisy kancelaryjne dla Centrali Min. Spraw Wewnętrznych, wydane przy piśmie okólnem z 27 sierpnia r. b.[1]) mają być całkowicie wprowadzone w życie najpóźniej do 1 stycznia 1932 r.

2) równocześnie wydaję nowe przepisy kancelaryjne dla Urzędów Wojewódzkich[2]).

3) przepisy kancelaryjne dla starostw są w opracowaniu i będą wydane niebawem.

Zarówno przepisy dla Urzędów Wojewódzkich jak i dla starostw wejdą bezwarunkowo w życie najpóźniej 1 stycznia 1932 r.;

4) Zechcą Panowie w swoim zakresie rozważyć bezzwłocznie sprawę zastosowania przepisów kancelaryjnych we wszystkich innych podległych mi urzędach, instytucjach i zakładach i najpóźniej do dnia 15 listopada r. b. przedłożyć mi do aprobaty odpowiednie instrukcję z terminem wejścia w życie w dn. 1 stycznia 1932 r.

---

[1]) poz. 242 Dz. Urz. Min. Spr. Wewn.

[2]) poz. 289 Dz. Urz. Min. Spr. Wewn.

PREZYDJUM RADY MINISTRÓW
L. 12049/IV—Org.

Odpis.

Warszawa, dn. 31 sierpnia 1931 r.

Przepisy kancelaryjne w administracji publicznej.

Okólnik Nr. 59.

Do

wszystkich Panów Ministrów

w Warszawie.

W Monitorze Polskim Nr. 196 z dnia 27 sierpnia 1931 r. p. 273 jest ogłoszona uchwała Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 1931 r. o przepisach kancelaryjnych w administracji publicznej oraz tekst przepisów kancelaryjnych dla administracji rządowej. § 1 wymienionej uchwały ustala przepisy kancelaryjne dla urzędów administracji rządowej, a nadto § 2 porucza Prezesowi Rady Ministrów i Ministrom, każdemu we właściwym mu zakresie działania rozciągnięcie powyższych przepisów na inne urzędy, instytucje i zakłady administracji publicznej.

W związku z tem wyjaśniam, iż intencją omawianej uchwały jest ustalenie jednolitości zasad technicznego postępowania z aktami nietylko w urzędach administracji rządowej, ale też i we wszystkich urzędach, instytucjach i zakładach administracji publicznej i stąd postanowienie § 2 tej uchwały należy rozumieć jako wskazówkę dla Panów Ministrów, aby odpowiedniemi sposobami, t. j. zarządzeniami, a tam, gdzieby do wydawania zarządzeń brakło podstaw prawnych, zaleceniami, działali w myśl wspomnianej zasady jednolitości i spowodowali rychłe zastosowanie tych przepisów w podległych im i w nadzorowanych przez nich urzędach, instytucjach i zakładach.

Co się tyczy terminu zastosowania omawianych przepisów to proszę o przystąpienie do wprowadzenia ich w życie, kolejno w poszczególnych instancjach począwszy już od 1 września 1931 r., tak aby z dniem 1 stycznia 1932 r. obowiązywały już we wszystkich urzędach administracji rządowej, oraz możliwie w całej administracji publicznej.

Zastosowanie powyższych przepisów znacznie zmniejsza ilość kancelaryjnych czynności

manipulacyjnych a przez to, jak wykazało dotychczasowe doświadczenie, umożliwia, w zależności od wielkości urzędu, zredukowanie o 30—50% personelu manipulacyjnego, a nadto powoduje zmniejszenia rzeczowych wydatków kancelaryjnych.

Z przebiegu wprowadzenia w życie nowych przepisów kancelaryjnych proszę o nadesłanie mi w terminie do dnia 1 lutego 1932 r. krótkiego sprawozdania z wyszczególnieniem, z którym dniem wprowadził je Pan Minister w poszczególnych instancjach i jakie oszczędności personalne (ilość i stopnie zredukowanych funkcjonarjuszów) i rzeczowe przez zastosowanie tych przepisów uzyskał. Również proszę w tem sprawozdaniu o nadmienienie, jak się przedstawia zastosowanie tych przepisów w innych podległych względnie nadzorowanych przez Pana Ministra urzędach, instytucjach i zakładach administracji publicznej.

Prezes Rady Ministrów

(—) Al. Prystor.

294.

Pismo Nr. Wojsk. 1571/1

z dnia 22 października 1931 r.

o szkole Chemji w Mulhouse — odroczenie służby wojskowej.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Wskutek pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14.X b. r. Nr. III. TP. 6515/31 — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, że Szkoła Chemji w Mulhouse (Francja) jest równorzędna Państwowej Wyższej Szkole Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. H. Wawelberga i S. Rotwanda w Warszawie.

Wobec powyższego słuchaczom wymienionej szkoły—jeśli odpowiadają warunkom wskazanym w § 3 rozporządzenia Ministra Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. z dnia 26.III.1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 315) mogą być udzielane odroczenia służby wojskowej z art. 61 p. 2 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym.

Od administracji.

Należność za prenumeratę należy wpłacać na konto czekowe P. K. O. Nr. 30.400, właściciel „Centralna Księgowość Ministerstwa Skarbu“. Na odwrotnej stronie blankietu nadawczego należy obowiązkowo napisać: „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych“.

Drukarnia Policyjna, Warszawa, Długa 38.